

HATVANI-DEUTSCH

ÉLŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FEDELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY EORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Hatvani-Deutsch

A szigorú ítéleten szűszeg az egész liberális sajtó s némi fejesóvá-lással a delinkvensnek le még sem tagadható gazdasági fölött „nem tagadhatja meg tőle az emberi részvételt.”

A humánus szolidaritásnak ez a tulajdonsága, amely bizonyos német irodalmi köröket is arra készítette, hogy táviratilag forduljanak a miniszterelnökhöz a fegyházbautalt iparbáró érdekében, nem lep meg. Hozzá egy olyan egyénről van szó, aki semmi más, mint ama közismert típusnak bizonyos speciális mázzal átkent példány, annak a típusnak, amely a zsurnalisztikában Kéri Pál, a papiroszociológiában Jászi Oszkár, a művészethistoriában történelmi materiálistikában Deiner-Dénes József, — de a hatalmi mohóságban mindig egyaránt Kun Béla, lelkiismeretlenségben és kegyetlenségben pedig Szamuelli Tibor.

Ez a típus kivetkőzött az apai, legfeljebb nagypapai kaftánból, lemet-szette a nemzeti hajtincset, talán a keresztvívvel is érintkezésbe jött, de sohasem lett belőle a hazának fia, csupán állampolgára, mint azt oly jellemzően jegyezte meg Török törvényszéki elnök.

Hatvani-Deutsch százszázalékos példány, ennek a generációnak, a mely liberális elődeink büns könnyelműsége folytán betolakodott a magyar közéletbe. A türelmes haza megajándékozta vagyonnal, címmel, földbirtokkal, az érvényesülés végtelen lehetőségeivel. Luxusautó röpi-tette várbell arisztokratikus palotájába, ha a saját szórakoztatására alapított hatalmas redakcióban meg-unt a diktatórkodást. Az öreg Gyulai protezsálta be az ambiciózus fiatal iparmágnást a magyar irodalomban, hogy aztán pénze árán Ady Endrén piócáskodva árasztassa el perverz esztétikai cinizmusával a jobb sorsra érdemes magyar klasszikusokat. Magyar föld és magyar munka nyújtotta neki az anyagi eszközöket, hogy az izlés és az erkölcsi rohasztására szüntelenül tenyésztesse a fertőző baktériumtelepeket a „Nyugatban”, s a magyar haza biztosította neki azt az életstandardot, amelyért hiába sóvárog-tak az üslakos magyar faj legjobbjai.

Hatvani azonban a bőség, a boldogulás, a kivételes szerencse e dus előadásában is megmaradt örök és változhatatlan Deutschnak, miát ahogy a szürke és szerény Kun-ból egycsapásra kivirult a Kohn, s a Jakobovicsra lényegült Jászi sem tudta megtagadni vérenek ötezeresztendő ritmusát, mikor eljött az alkalom, hogy a hála és köszönet fizetségét róhatták volna le a vendéglátó magyar hazának.

Mert ekkor aztán összefogtak. Fízettek. Kiki úgy, ahogy szive és temperamentuma diktálta.

Hatvani-Deutsch, az elvárt szent-toronyban fanyalgó esztéta egyszerűre szörnyű gyakorlatiassággal szó-

kott a Nemzeti tanács című sőpre-dék-gyülekezet finanszírozói, „écsz-géberei” közé. A politikától undorodó légius irodalom-mágnás két könyökkel törtetett be abba a desperádó társaságba, amely Károlyi vezetésével Belgrádban árulta el a Diaz tábornok által biztosított integritást, s amelyhez méltán intézte a goromba breton lovasgenerális a magyar história szégyenszárait:

— Mindnyájan zsidók vagytok?
Sohasem hittem volna, hogy Magyarország ilyen mélyre sályedhes-sen!

Az ország összeomlott. És akkor a külföldre szökött Hatvani-Deutsch magyar verejtéken termő roppant vagyonával tovább mecénáskodott, alapította, pénzelte, irányította azoka a becstelen, galád, aljas sajtótermékeket, amelyekben a megtorlás elől megszaladt hasonszöri elv- és fajtársai tombolták ki az árulásuk, lázadásuk, gazdaságuk miatt vérben fekvő Haza iránt érzett féktelen gyűlölségüket.

Az emigrációs vezérekedés hatévi nyegle és cinikus kártévő ágálá-sai után elkövetkezett a Hatvani-Deutsch életének tragikai forduló-pontja is. Egyik hűséges barátja, — ugyanaz, aki ma a debreceni ügy-

védsvövetségben log előadást tartan-t mint a forradalmi sajtó „ünne-pelt csillagos cikkirója”, — némi jogászai tévedéssel úgy informálta, hogy „sajtóvétségei” elévültek, s nyugodtan visszatérhet budai palotájába. A kóbor negroid báró hazatért tehát, abban a nyugodt öntudatban, hogy „nem a börtönön keresztül kerül vissza a magyar közéletbe”.

A magyar igazságszolgáltatás ir-galmatlan megtorlást gyakorolt. De csak azok között a keretek között, amelyeket a tétéles magyar törvé-nyek betűje ír elő. Elégtétellel és ni-gé-ege-léssel fogadja a magyar közvélemény az igazságos itéke-zést. De még nagyobb fellélegzéssel azt az erkölcsi emelkedettségében le-sújtó megbélyegzést, amellyel a ma-gyar judikatura két kiválósága, Törék Erő és Sztrache Gusztáv ité-letet mondottak afölött a típus föl-ött, amelynek Hatvani-Deutsch, — ismétéljük, — egy specíese csupán.

Az Erdélyi Mórok, Weltner Jaka-bok, Békési-Friedmannok rothadt politikai kompromisszumok árán történő büntetlen hazabőnlése ide-jén kétszeres az örömlük, hogy ime, a magyar bíróság függetlenül a kon-szolidáció poshatag szellemétől, ar-ról a magaslatról statuált példát, a melyet idestova csak jogszolgáltató

főúrtaink foglalnak el hanyatlásnak indult közéletünkben.

Fertőzött lélek az, vagy a Hatvani-Deutchok típusának álcázott egye-de, aki a hétvégi fegyház és az 500,000 pengő büntetése fölött is emberi részvétéről nyőszörög.

Hatvani-Deutsch hazaárulást kö-vetett el!

Hazaáruló, mint mindazok, akik előleg tették az ezeresztendő Magyarországot legszomorubb, szégyen-letesebb októberében összeomlas-tat. És százszorosán hazaáruló, mert az orvul ledőfött Édesanya nyomorúsága fölött nem a megbá-nás, a magabaszállás megtisztító ér-zése támadt fel benne, hanem az o-gyilkos tébolyodott dühe, amikor látja, hogy áldozatában még van annyi erő, hogy kifosztatni nem en-gedi magát.

A magyar bíróság csak hétvévi fegyházbüntetést szabhatott ki Hat-vani-Deutchra a törvény paragra-fusa értelmében. A jogrend és a konszolidáció többet nem enged.

A nemzeti lélek ítélőszéke izom-ban erkölcsi megsemmisítéssel sújtja az idegenből beszívárgott hazaáruló-t, akinek megbocsáthatatlan bűné-vei csak egyetlen méltó fizikai meg-torlás érne fel: az akasztó!

Amíg a Magyarországgal szemben elkövetett igazságtalanságokat jóvá nem teszik, nem lesz teljes béke Európában

Három új Elzász-Lotharingiát teremtett az antant — A külföld nem reagál a szentgotthárdi incidens ügyében benyújtott jegyzékre

Budapest, február 4. A legnagyobb kubai lap közli Rothermere lord kijelentéseit, amelyeket a kubai magyarok előtt tett. Magyarországtól megtagadták a népszavazás legegységibb jogát. A győzők ahelyett, hogy helyreállították volna a békét Európában, három új Elzász-Lotharingiát teremtettek. Az igazi béke csak a magyar lakta területek visszaadása után jöhet létre.

Egy előkelő newyorki lap szerkesztője pedig, aki a nyáron Magyarországon járt, lapjában hatalmas cikket közöl Magyarországról, többek között azt írja, hogy amíg nem engedik meg, hogy Magyarország nemzeti létét és büszkeségét megtarthassa s jóvá nem teszik a vele szemben elkövetett igazságtalanságokat, addig a béke nem biztos Európában, sem a világon. Maga a Népszövetség is bizonytalan alapokon áll addig, amíg főleg a trianoni békét nem módosítják.

Angol sajtó a magyar-oláh birtokperről

Egy nagy angol lapban bő értekezés jelent meg Doudley Heathcote tollából a magyar-oláh birtokperről. Az író kifejti, hogy Erdély több ezer éven át tartozott Magyarországhoz. A magyar nemzeti büszkeség és a történelmi hagyomány legerősebb kötelékei fűzték össze a magyar

nemzettel. A legősibb székelyek is Erdélyben laktak. Azután szigorú tárgyilagossággal állítja szembe a cikk a magyar-oláh birtokperben a magyar és oláh érdekeket és megállapítja, hogy abékeszerződés vitás határozmányainak célja az volt, hogy a magyarokat mindennemű hátrányos elbánástól megvédjék és ezt a rendelkezést az oláh kormány állandóan megsértette. Ha a Népszövetség továbbra is utjában áll a vegyes döntőbírósi eljárásnak, a nemzetközi szerződések a jövőre nézve értéktelenné válnak.

A külföld nem veszi komolyan a kisanant jegyzékét a szentgotthárdi ügyben

A szentgotthárdi incidens ügyében a Népszövetséghez intézett kisanant jegyzékkel kapcsolatosan főképen két jelenség mutat arra, hogy a tervbe vett célt nem sikerült elérni a jegyzék benyújtóinak. Az első jelenség a kisanant államok kormányainak eljárásában hiányzó egyöntetűség volt. Eredetileg ugyanis együttes, vagyis kollektív lépést jelentettek be a kormányok, később azonban kiderült, hogy a nyilvánvalóan Prágából indult fáradozások meghiusultak és végül

nem egységes, hanem csak egy-idejűleg megtett diplomáciai lé-

pést eredményeztek.

A második figyelembevehető jelenség az európai nagyhatalmak közvéleményének hűvösen elutasító magatartása a jegyzékkel szemben. Németországnak semmiéle érdeke nem lehet, hogy ebben az annyira jelentéktelen ügyben sűrűsse az eddig még csak papiroson létező invesztigációs jognak gyakorlati alkalmazását. Az olasz magatartásról sem lehet sok szót vesztegelni. Nemcsak a Magyarországgal kötött barátsági szerződésre, hanem arra való tekintettel is, hogy a kérdéses gépfegyver feladója olasz cég volt, épen az olaszoknak nincsen semmi céljuk, hogy ezt az ügyet tendenciózusan felfújni engedjék.

Az angol sajtó állásfoglalása már kezdettől fogva

szkeptikus, sőt elutasító volt.

Végül pedig Franciarországnak eszeágában sincs a szentgotthárdi ügy miatt eszközül szolgálni, mert Briand a parlament nyilvános ülésén kijelentette, hogy semmi értelme sincs annak, hogy minden jelentéktelen ügygel a Népszövetséghez szaladjanak.

Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Ki lesz Coolidge utóda

Az amerikai elnökválasztás kilátásai

(A Hajdúföld külpolitikai munkatársától.) Az északamerikai Egyesült Államok ez év végén elnököt választanak. Amikor Amerika ma a gazdasági és politikai életben elfoglalt világpozíciójával döntő befolyást gyakorol Európa sorsára is, érdemes tájékozódni a nagyfontosságú esemény kilátásait illetően.

Coolidge Calvin, a jelenlegi elnök, mikor *Black Hillsben* visszavonult nyári phenőjére, az ostromló újságíróknak nyilatkozat helyett egy cédulát küldött az egész sajtó számára. Az üzenet a következő volt:

„Elhatároztam, hogy 1928-ban nem kandidáljak magam elnöknek.”

Ismerve Coolidge puritán becsületességét, kijelentéséhez kétségtelenül tartani is fogja magát. De bár törvény nem is tiltja, *Washington* György példaadására óta hagyomány, hogy háromszor egymásután elnök sénki sem lehet.

Ilyenfórmán már is megindultak az előkészületek a *Fehér Ház* jövendő urának megválasztására, ami Amerikában, a demokráciának ebben a pénzzel, erőszakkal, korrupcióval kormányzott nagyüzemében hatalmas érdekesoportokot sorakoztat fel egymás ellen.

A harc ismét a két hagyományos hatalmas párt, a *demokraták* és *republikánusok* között fog eldőlni. A zsidó *La Folllette* szenátor „haladás-pártja” halálával szétforgácsolódott, a szociáldemokraták pedig a maguk örökös jelöltjével, *Debbs*-szel nem jelentenek komoly tényezőt.

Jelentősége csupán a két nagy párt jelöltjeinek van.

A *demokraták* helyzete ezuttal hátrányosabb. Szervezetük elerőtlenedett a Coolidge-ék republikánus uralma alatt. De jelöltjeik sem olyanok, akiket az egész roppant állam követne. Két kandidátusok van, az egyik *Mc. Ador*, a gyászos emlékü *Wilson* veje, szigorúan követője a „száraz törvénynek”; a másik *Alf Smith*, Newyork állam kormányzója, aki viszont nem barátja az abstinenciának s így az alkohol kedvelői között osztatlan népszerűségnek örvend. Viszont harcol ellene, mint katolikus ellen, a hatalmas *Ku-klux-klan* szervezet s nagy ellensége a *keresztény asszonyok mértékleteségi egyesületeinek szövetsége* is. Így lehet, hogy kettőjük elejtésével *Mr. Newton D. Bakert* fogja jelölni a demokratapárt, akinek személyében a népszövetségi gondolat apostolát látja választának meg.

Sokkal kedvezőbb a helyzete a *republikánus párt*nak. Pártszervezeteik teljes erőben funkcionálnak. Méltán mutathatnak rá, hogy uralmuk alatt Amerika a világ első gazdasági és politikai hatalmasságává emelkedett. A petroleumbotrány és a nyugati farmerek elégedetlensége nem sokat változtat a párt hatalmi állásán, amelynek soraiban ott van-

nak az Egyesült Államok ipari és kereskedelmi tröszt-királya. A győzelmi esélyek biztossága, valamint a sok frakció miatt azonban egyelőre több a jelölt, mint kellene.

Borah szenátornak, aki részben zsidó, részben pedig pacifista, — ebbeli minőségében reklámozza a magyarországi liberális sajtóban is, mint Trianon ellenségét és „magyarbarátot”, — nem sok az esélye. Csekély pártja van a kedélyes és szimpatikus *Mr. N. Longworth*nak is, akinék legnagyobb érdeme az, hogy veje az elhunyt népszerű *Roosevelt* elnöknek, a blöffök és a reklám e koronázatlan királyának. *Illinois* államnak két kandidátusa is van, *Lowden*, a merkantilista politika miatt elkeseredett farmerek vezére és *Daves* generális. Hasonló esélyekkel indulhatna *Thompson*, a chikagói polgármester is, aki angolgyűlöletéről nevezetes.

A két legkomolyabb republikánus jelölt azonban *Ch. Evans Hughes*, a newyorki államügyész, volt államtitkár és newyorki kormányzó, valamint a kaliforniai *Herbert Hoover*, a kereskedelmi hivatal jelenlegi államtitkárja.

Az elsőt támogatják a nagy kapitalista, pénzügyi és ipari hatalmasságok s mellette szól az is, hogy ő talán meg tudna mérközni a demokrata *Alf Smith* newyorki népszerűségével. Mindazonáltal *Hoover* a *legnépszerűbb jelölt*, amit páratlan energiájával, szervezőképességével, gyors és erélyes elhatározásaival szelvében általános tiszteletnek örvend. A legszebb férfiorában van *Hughes* 62 esztendejével szemben s a háboru után, amikor egész Európa segélyezési akcióját vezette, de legutóbb is, a Missisippi áradása utáni mentő- és segélyezési munkálatoknál megmutatta, hogy rendkívül nagy képességekkel rendelkezik. Mint a kereskedelmi hivatal vezetője óriási szolgálatok tett hazája gazdasági életének is.

Kétségtelen, hogy *Európára* nézve *Hoover* megválasztása volna a *legkedvezőbb*. Nemcsak, mert legjobban ismeri Európa bajait, gondjait, de mert ragyogó karrierje is Európából indult ki. De minden érzelmi motívumtól el is tekintve, — ami egy amerikaiánál igen lényegtelen momentum, — bizonyos az, hogy a *Hoover* államférfiúi érzéke át van hatva attól a tudattól, hogy erős és gazdaságilag egészséges Európa biztosítja csak az amerikai kölcsönöket s ad módot az Egyesült Államok közgazdasági terveinek keresztülvitelére.

(R. P.)

Kegyűgyak, üveg, porcellán és képeret állandó raktára vitéz GAÁL LAJOSNÁL

Debrecen, Szent Anna-utca 5. szám.

Ezerkilencszáz pengőbe kerül és nyolc hétig tart a Déri-muzeum teljes anyagának beköltöztetése

A debreceni muzeumi bizottság nagyfontosságú ülése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi muzeum felügyelőbizottsága dr. Csűrös Ferenc tanácsnok elnöklése mellett tegnap délután ülést tartott. Talán ez volt az utolsó tanácskozási Csonkai szülőháza helyén álló öreg épületben, mert már előreláthatólag két-három hét múlva költözködik a muzeum ebből a régi helyiségéből pompás új otthonába, a Déri-muzeum palotájába, amely néhány nap alatt teljesen készen lesz és átveheti azt a város a vállalkozóktól. A muzeumi bizottság tehát Lőkovicz Arthur igazgató és a muzeumőrök számításai alapján előterjesztést tesz a tanácsnak a városi muzeum és a Déri-muzeum anyaga, valamint kaptár és a közművelődési könyvtár átköltöztetésének költségeire, valószínű időtartamára és sorrendjére nézve. A városi muzeum 50.000, a Déri-muzeum 7000 és a könyvtár 14.000 darabból álló anyagának költöztetéséről van szó, olyan körülmények között, vigyázatos, lelkiismeretes gondossággal teljesítendő munkáról, hogy a rendezés, amely amúgy is nehéz és hosszadalmas, ne találja szembe magát bábeli zűrzavarral.

A gyűjteményegyetem tanácsának kívánsága szerint

legelső feladat lesz a Déri-gyűjtemény leltár melletti átadása darabonként,

az állam képviselője által a város részére, azután hurcolkodik a könyvtár és a városi muzeum.

A költözködése legalább is ötvenhat nap, vagyis nyolc teljes hét szükséges,

megfelelő, de nem túlnagy munkacsoport alkalmazása mellett, feltéve, hogy rossz időjárás vagy más baj nem fogja megzavarni a munka menetét. Megfontolandó ugyanis, hogy a városi muzeum mostani helyiségének nagyobb része se nem fűthető, se nem világítható. A muzeumi bizottság a költözködések költségeire a már előbb engedélyezett 500 pengőn kívül

még 1400 pengőt kér.

Ezen az ülésen mutatta be és ismertette dr. Zoltay Lajos a városi muzeum, dr. Ecsedy István pedig a közművelődési könyvtár 1927. évi működéséről és állapotáról szerkesztett jelentését. A bizottság örömmel és elismeréssel hallgatta Debrecen eme két kulturintézménye gyarapodásáról, fejlődéséről szóló gondos és érdekes beszámolást. Mind a két jelentést a régészeti ásatások leírásával együtt német nyelvű kivonattal vegyítve kinyomatni javasolja a bizottság. A városi tanács felhívása következtében javasolja a bizottság, hogy a volt Déri-temető területén található és különösebb kegyeletre méltó síremlékek közül Baranyi II. Mihály főbíró, a Dobozyak és Domokos Imre koporsó alaku sírkövei, amelyek a városi muzeum 1925. évi ásatásakor eredeti helyükből már elmozdítottak, valamint a Méliusz Péter, Komáromi Csipkés György és K. Patay István prédikátorok, továbbá Baranyi I. Mihály főbíró és menyee, Dobozy Erzsébet szarkofágiai, amelyek már korábban behozták a városi muzeum udvarára, vitessenek ki a Nagyerdőn tervezett és még az idén körülkerítendő új városi temetőbe és ott az ezen célra kijelölendő külön helyen állíttassanak fel. Javasolja a bizottság, hogy ide te-

metessenek közöltségen régi sírkövek alá Bősörményi Pál főkapitány, Csató István tanácsnok, Vécsey József esküdt polgár és Kiss Imre salétromfőző inspektornak ugyancsak a régi Dobozy-temető te-

ületén lévő és exhumálandó földi maradványai. Az új köztemetőnek ez a része jelöltessék ki már most a majd megszűnő többi temetőben porladó országos nevű nagy embe-reink síremlékeinek számára is. Javasolja továbbá a bizottság, hogy a Dobozy-temető teljesen elhagyott síremlékeit vegye a város birtokába.

A múlt év végén közgyűlésileg elfogadott új tér- és utcaneveket magyarázó táblák szövegének érthető, rövid és tömör megszerkesztésére küldöttséget küldött a bizottság, mely küldöttség tagjai: dr. Boldizsár Kálmán, Csobán Endre, dr. Zoltay Lajos és dr. Seregély János.

Végül elfogadta a bizottság Zoltay Lajosnak, a városi muzeum kiváló igazgatójának Debrecen város, Hajdú- és Biharvármegye területén lévő romok és puszták templomhelyeken levő építészeti emlékek megóvása érdekében tett indítványát. Ennél fogva a bizottság részint közvetlenül, amennyiben előtte ismeretese, részint közvetve, az alispán, polgármester és főszolgabírók útján felhívja a romok és puszták templomhelyek tulajdonosait a belügyminiszter múlt évi 44204. számú körrendeletére. Ezt a körrendeletet a műemlék országos bizottsága egy konkrét eset felmerülése alkalmából akként magyarázza, hogy a pusztai templomhelyek tulajdonosai a műemlékek országos bizottságának beleegyezése nélkül

még a föld alatt levő romok köveit sem értékesíthetik a maguk számára.

Ilyen régi templomhely és rom Debrecen város határában és birtokában tizenhárom, magánosok birtokában tizenegy, Hajdúvármegyében legalább tizenegy ismeretes a városi muzeum előtt. Ugyannyi lehet Csonka-Biharvármegye területén is.

Akác gleditsia jegenyenyár-pukamag kapható a 30 éve alapított Dobos faiskolában Kemecsen.

Kostya János

órák és ékszerész
Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

A világhírű „ALPINE” svájci precíziós órák egyedüli képviselője Debrecenben. Mindennemű drágakő, arany, ezüst ékszerek és dísz tárgyak nagy raktára. — Modern villanyerőre berendezett nagy műhelye.

Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítunk!

Kis Honi Kulturfőlény

Obstrukció a várospolitikában

avagy

húzzunk-e drótot a kisdisztó orrába?

Minékutána a következő tárgypontnál a következő szónok is kifejtette a célirányosság következményeit s annak okáért leülepedett, következik a következő tárgypont. Szól pedig ez a következőképen.

Következő Tárgypont:

Fejünk fúrós, szemünk szúrós,
Kis malacunk igen tőrös.
Javasoljuk ez órába:
Karika két az órába.
Hogy az időt ne is töccsük,
Ha van pizüink, oda köccsük...
Kilenc fillér lesz a horog,
Nyóc a derót, tíz a dolog:
Ippen ezír javasoljuk,
A pógáron bevasaljuk.

Obstrukció:

Mi történik az állal, ni?
Ki tud ehe felszállalni,
Hogy a disztó földet túrnak...
Ehun is mán:
Szót adok a Kis Pál úrnak.

Hegymegi Toborzója:

Az én elmém azért elme:
Amit beszél, van értelme.
Foglalkoztam a kérdéssel,
Megfelelő szakértéssel.
Meyen is ez nállam szakra,
Esküszöm az állam-szakra,
Malac-ügyi szak-államra,
Szépen fészült szakállamra,
Esküszöm a választókra,
Fényes szemet árasztókra,
Kaftán-nyakra, köntös-hátra,
Hatra-vakra, Köntösgátra:
Vannak itten egyéb gondok,
A horogra vétót mondog!
Malac orra n'ncsen kőcbul:
Nem adunk a negyvennyócbul!
Nem tőrhetjük e vadságot,
Csak a tőrás-szabadságot!

(Szónokot figyelmeztetik, hogy a disznók-nak még nincs szavazati joguk...)
Sehonnai bitang ember,
Aki, ha kell, túrni nem mer!
Drótkarikát nem vehetünk,
Rabok tovább nem lehetünk...
Karikának nagy az ára...
Esik eső karikára...
Epen ezért nem kell venni,
Mindnyájunknak el kell menni
S hábar ez most igen bajos,
Ne sírj... ne sírj... Kossuth Lajos...
(Általános meghatottság. Többen a „Fel, fel vigécek a csatára” kezdetű egykoru párt-nótát énekelik.)

Obstrukció:

E' történik az állal, ni?
Ki akar még felszállalni?
Hun a másik vezéringer?
Ehun is mán:
Emelkedik a Zélinger...

Hegymegi Eduárd:

Foutolgotok, latolgotok,
Uj panamát szagolgotok:
Itt is, ott is kerepelek

S az a fő, hogy szerepelek...
Vagy emezen, vagy amazon:
A karikát leszavazom...
Azt se tudom, mi az ára?
Van-e szükség karikára?
Van-e kapcsa? Van-e lyukja?
Van-e, aki beledugja?
Hogy a drótyja milyen fajta?
Mennyit nyer a város rajta?
Vagy emezen, vagy amazon,
A karikát leszavazom...
(A Kossuth-nóta hangjai lassanként bevesznek a Proletár indulóba.)

Cimmer elvtárs:

Ha beszéllek, meg nem állok,
Retarások, deklemlőlok,
Erre készletet a mendátum:
Történelmi ez a dátum...
Kussoljon a virilizmus:
Most beszél a cicilizmus!
Azt kiáltom eme részből:
Legyen drót, de vörös rézből!
Legyen moslik, egész tenger,
Mer a disztó, az is ember!
Minden ólba' virág, kert és
Legyen egy a világ-sértés!
Támogatván ily ravaszon,
Azonképpen leszavazom.

Obstrukció:

E, történik az állal, ni?
Ki akar még felszállalni?
Kiben az ész menet-hejjes...
Ehun is mán:
Bihari, a kenetteljes...
Bihari Keserű...
Tekintetes Törvénygyűlés!
Méltóságos Tömörülés!
Mint az szarka, mely csicsereg,
Az én szívem úgy kesereg.
Kis derótra kár a köccsig!
Nem turatik fel a zöccsig.
Aután meg a kis hízó
Antul inkább magabízó,
Szabad orrbul szebben rőfög,
Az ember is jobban bőfög...
(Felzúgó helyeslés. Percekig tartó bőf.)

Hegymegi Tanácsos:

Hopsza, mondon, irge-morgom,
Itt vagyok tán: körbeforgom.
Mert a pártom érte mérgem,
Elvem utját jól kimértem,
Torkom árka messzedörgő:
A karikán lesz-e csörgő?
Szedte-vette, adta-vatta:
Leszavaztam. Csinadratta.

Obstrukció:

Annyi szó, hogy el se birni...
Tud-e még más verset írni?
(Általános figyelem a Párt Koszorus Kál-tője felé fordul.)

Koszorus Költő

(a fájvédők felé)

Olyanok vagytok, mint az inger:
Szakadjon rátok a Zélinger
És vele mind a címke máza:
Düljön rátok a városháza,
Mely benne él az alakomban...
Irtam e verset haragomban!

Obstrukció:

Dögöljk a konstrukció:
Eddig volt az obstrukció,
Mer ak'le belekezdtém,
Ezen magas városvitát
Ennek után berekesztém.
Többség a kar kát megszavazza Éjtel
12 óra Kukták ételket szolgálnak fel.
Kiki megeszi, amit főzött.

Lisztius.

Kakuk János, a nagyerdei „öngyilkos” pompás egészségnek örvend Tunyogon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A nagyerdei öngyilkossági ügy egyre kezd bonyolulni. A Hajdúföld tegnapi számában megírtuk, hogy a rendőrségen jelentkezett két ember is, akik a közszemlére kített fénykép alapján, de a a körbonctani intézetben is a holottban felfedezni vélték csaknem teljes bizonyossággal Kakuk János tunyogi földművest. A rendőrség értesítette a felvilágosítást a tunyogi közszemlére kített fénykép alapján, hogy tisztázzák a rejtélyes öngyilkosságot. Tegnap megérkezett a tunyogi közszemlére kített fénykép alapján a válasz, amely szerint a

szóban forgó

Kakuk János a legjobb egészségnek örvend

és eszeágában sincs öngyilkosságot elkövetni.

A debreceni rendőrség tovább folytatja a nyomozást az öngyilkos személyének megállapítása végett és a hulláról felvett fényképet a Meteor mozgónál és a Hatvan-utcai mázsa-háznál újra kitétték abban a reményben, hogy ezuttal talán sikeresebben fog közreműködni a közönség a nyomozás érdekében.

Véres szerelmi dráma az apafai erdőben

Lelőtte a szerelmese spját, mert ellenezte a házasságot

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni határban levő apafai erdőben véres tragédia játszódott le szombaton reggel. A dráma hátterében a szerelem volt az igazgató. Ugyanis az apafai erdőben a szerelmes volt Béres Ferenc csendőr, azonban a lány apja, Lucskay Bálint, hallani sem akarta a szerelmes házasságáról.

Szombaton reggel Béres Ferenc kiment az erdőre a lányával, mert beszélni akart az apjával a lányával. Lucskay Bálint, az apja, elébe ment Béresnek és valószínűleg értésére adta, hogy hiába a szerelmese, mert nem adja hozzá a lányát. Az ebből származott szöveget annyira felbágyasztotta Bérest, hogy erős felindulással és haraggal a szövegében Frommer-éval a lányát elvett Lucskay Bálint, akinek a legjobb melleszába furdott. A mentők beállították

Lucskay Bálintot a sebészeti klinikára, ahol még a tegnap délelőtt folyamán megoperálták az erdőrt. Valóságos isteni szerencse folytán nem sértett meg a golyó semmi nemesebb szervet s Lucskay hamarosan fel is fog épülni.

Béres Ferenc a véres tett elkövetése után bejött a debreceni csendőrpáncsnokságra és önként jelentkezett. Kihallgatása alkalmával erős felindulásával és nagy elkeseredésével védekezett. Kihallgatása után gyilkossági kísérlet miatt előzetes letartóztatásba helyezték a csendőrségen és átadják a katonai ügyészségnek.

Mánya Márton csendőralezredes kihallgatta a sebesült Lucskay Bálintot a sebészeti klinikán és a felvett jegyzőkönyvet csatolni fogják a bűnügy irataihoz.

A házhelyrendezési ügyben megkezdődnek a helyszíni szemlék

Kinevezték az ármegállapító szakértőket

Dr Vadsárhelyi Béla, az OFB küldött tárgyaló bírója Debrecen város házhelyrendezési ügyében kinevezte az ellenérték megállapításához szükséges szakértőket és pedig Vajda István gazdasági egyesületi titkárt, Szilágyi József földbirtokost, a mezőgazdasági bizottság tagjait, az építész mérnökök részéről Pető Lajos nyug. városi főmérnököt.

A helyszíni szemléken és a szakértők bevezetésénél az érdekeltek megjelenhetnek és úgy a megváltást szenvedők, mint a házhelyhezjutottak választmányja jogosítva van külön szakértőt is alkalmazni.

A szakértők bevezetésére a tárgyaló bíró a következő napokat tűzte ki.

Február 8-án délután 3 órakor: Debrecen város tulajdonát képező Epreskert és Tormásföld.

Február 9-én délelőtt 9 órakor: a város tulajdonán felvett Nyulás és Hadházi-ut 45. sz. a. ingatlan, László Imrénének Hadházi-uton fekvő ingatlan, Grósz Jenőnek a Sámsoni-uton, Serly Gusztávnak a Hadházi-u. 31. Általános Vállalati R.-T.-nak Hadházi-ut 32., Kertész Endrénének Hadházi-ut 39., dr Fejér Ferencnek Sámsoni-ut 2. és Klein Lajosnak a Hajdusámsoni-ut melletti.

Február 10-én délelőtt 9 órakor: Németh Andrásnak D'ószegi-ut 5., Jeskó Lajosnak Galamb-utca 6., melyet a Hevesmegyei Takarékpénztár vett meg, ifj. Kiss Imre,

Kiss Dénes és Kiss Istvánnak Galamb-u. Ungerleider Gábornénak Galamb-u. Goldstein Elemérnek Vécsey utcán 22. sz. a.

Február 14-én délelőtt 9 órakor: Debrecen város tulajdonán felvett Kurucz-u. Kincseshalom és Luther-utcában levő ingatlanai.

Február 15-én délelőtt 9 órakor: Debrecen város tulajdonán felvett Vargakert és Postakert, a Bank-Egyesület tulajdonán felvett Déli-sor 2. sz. Dr. Lőfkovits Mártonnének Legányi-utca 25. sz. Dr. Kemény Viktornak István-ut 25. sz.

Február 16-án délelőtt 9 órakor: Szántó Győző örökösének a Csige-kertben, Hortobágyi Múmalom Rt.-nak Hortobágy-u. 15. Dr. Geiger Pálnak Böszörményi-uton, dr Strelinger Győzőnek Csige-kerti-u. 25., Debreceni Jenőnek Károly Ferenc József-u. 28.

Február 16-án délelőtt 9 órakor: Lőfkovits Arthurnak Károly Ferenc József-ut 58. sz., Harstein Nándornak Böszörményi-ut 29-31. sz. a. Debrecen sz. kir. városnak a gyermekmenhely mellett.

Február 17-én délelőtt 9 órakor: Ferenczy Lóránd és Ferenczy Tibornak a Köntöskert, Kiss-u. Egyesült Budapesti Főváros Takarékpénztárnak a Komlósi-uton, Farkas József és nejeinek Király-u. 6-8., Ungár Jenőnek Király-u. 4., Debrecen sz. kir. városnak a Rakovszky-u. fekvő ingatlanai.

Halál az országuton

(A Hajdúföld tudósítójától.) A bagaméri országuton a csendőrök halva találták Balog Ferenc bagaméri földmivest. Mint a nyomozás megállapította Balog Ferenc hazafelé igyekezett a családjához s utközben szívizéhdés érte. Miután kétségtelen, hogy bűntény nem történt, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Vivóest a Békessy clubban

(A Hajdúföld tudósítójától.) Február 9-én, csütörtökön este 7 órakor tartja a Békessy Béla Vivó Club második házversenyét a club Simonffy-utca 1/c alatti helyiségeiben. A férfi vivók csoportjában erős küzdelem várható. Benevezett a versenyre a klub régi tagja: dr. Nadányi János bihari főszolgabíró is. Beczner alezredes a fiatalok érdekében nem indul.

A hölgyek csoportjában ez alkalommal nem akadémia vivás, hanem szintén verseny lesz, legesélyesebb indulók: Dömötör nővérek, Nagy Duc és Jakab Mancsi. Érdeklődést kölcsönöz a női versenynek az a körülmény, hogy mint vendég részt vesz azon Szatmármegyéből báró Perényi Katalin, aki erős női törvívó hírében áll. Dr. Markóné, Durand Zsuzsa indulása bizonytalan.

A verseny kezdete este 7 órakor. Utána ugy, mint a legutóbbi alkalommal is történt, a megjelentek együtt maradnak társas összejövetelre.

Belépődíj nincs. A club vezetősége szívesen látja ugy a club tagjait, mint barátait családtagjaikkal és hozzátartozóikkal.

Szigoru rendelet a kukoricamoly kötelező irtásáról

(A Hajdúföld tudósítójától.) Tudvalévő, hogy a kukoricamoly rendkívüli veszedelemmel fenyegeti az országot és különösen a Tiszántul tengeri termésére jelenthet katasztrófát. A földmivelésügyi miniszter az elmúlt napokban szigorú rendeletet bocsátott ki a kukoricamoly elleni védekezésről. A miniszter közli, hogy korábbi rendeletét félre magyarázták és ezért felvilágosítja a hatóságokat, hogy miként kell azt értelmezni. A kukoricaszárakat a tengeritörés után el kell égetni, de ha a gazda takarmányozásra akarja felhasználni a csutkát, alkalmas módon el is raktározhatja azt. E célból földbeásott mély vermet kell csinálni, abba kell beletenni a csutkát. Az egészet félméter vastagon szalmával kell lefedni és rá kell hányni a földet. Kukoricacsutkát és cirokszárakat nem szabad a szabadban tartani. A földekről fel kell tisztítani a tengerikórót és vigyázni kell arra is, hogy a hordás után a városok és községek utcáin ne legyenek elszórt kukoricaszárak vagy csutkák. Aki a rendelkezésnek nem tesz eleget, a csutkát nem égeti el vagy nem vermeli el szabályszerűen, kihágási uton súlyos büntetésben részesül.

A miniszter elrendelte továbbá, hogy a járási gazdasági felügyelőből, az illetékes főszolgabíróból és a községi előjáróság egy tagjából bizottságot kell alakítani. Ennek a bizottságnak kötelessége bejárni és felülvizsgálni az összes határrészeket, külsőségi tanyákat és a szabályt be nem tartó birtokos földjén talált csutkát elégettetni, a birtokost pedig

feljelenteni.

Kár, hogy a miniszteri rendeletből hiányzik egy paragrafus, amelyet azok ellen kellett volna meghozni, akik egyes városokba lelkiismeretlenül az ország legnagyobb kárára izgatnak a kukoricamoly elleni védekezés ellen és saját politikai céljaik érdekében szánt szándékkal félre akarják vezetni a gazdákat.

Szomorú képek a mai Nagyváradról

A hajdan virágzó város külső képe is a teljes züllést mutatja ismeretlen adatok az oláh diákok vandalizmusáról

(A Hajdúföld tudósítójától.) Bihar-keresztes és a borsi állomás között van egy kicsiny őrház, mellette egy hatalmas terméskő, mely egyik oldalán a magyar, a másik oldalán az oláh színeket viseli. A vonat megáll egy pillanatra s két oláh határőr száll fel, aztán mindjárt Biharpuspöki következik. Az utasokat hajde, haid! kiáltásokkal beterelik az állomás épületébe: egy nyitott, szellős hodályba, ahol a pultokon megkezdődik a vámvizsgálat! Furcsa valami ez. Elszedik a cigarettákat, az újságokat, belenéznek és megtapogatják az utasok zsebeit s a magyar pénzt sürgősen be kell váltani egy feketekepű oláh sibernél, — aki természetesen busásan keres rajta. A vámvizsgálat után egyenként eregetik ki az embereket a hodályból, és elszedik az utleveleket, vagy a határpedig várnak a csikorgó hidegben egy kis ketrecszerű, peronnak csüfölt helyen, összezúfolva egymás hegyén-hátán. A határátlépés: igazolványok után vízumdíj címen szedik a sápot az oláh vámtiszt urak. — Beviszik a delikvenset az irodába, ahol tetőtől talpig végigmustrálják és kiszabják rá a megappellálhatatlan vízum-illetéket. Ez az összeg 500 leitől 1500 leig terjed és embere változtatja.

HIÁBA IS UGRÁL ROTHERMEKE LORD...

Érdekes egy-két elcsesett diskurzus, mely az oláh utlevélvizsgáló tiszt és a határátlépők között folyt le. — Maguk sem érdeklik meg, hogy áttegyék ide a lábukat.

— De kérem, olyan kivételes eset... Megháit az anyám...

— Hisz csak azért engedem. Adjon 1000 leit.

— Mit keresnek maguk ujra itt? Hazaárulók!

— Kérem, az csak nem lehet hazaárulás, hogy 1922-ben repatriáltunk?!

— Mindegy! Hazaárulók, ha mondom — s nagyot csap öklével az asztalra. — De csak várjanak! Lord Rothermere is hiába ugrál! Csak itt

lehet élni, értik? ... odaát fordulnak fel, ugye, az éhségtől?! Nincs munka, mi?!

— De kérem, én nem akarok három napnál tovább itt maradni, megyek aztán haza.

— Azt jól is teszi — s 15 napra kállított utlevelet 3 napra igazítja ki.

— Ha tovább akar maradni, majd ad a sziguranca. — Egy páran a helyi ismerettséggel bírók közül összemosolyognak, mert tudják, hogy a legkisebb meghosszabbítás 1000 leinél kezdődik.

FÜTETLENEK A VONATOK

Igy peregnek lassan a percek, sőt néha órák is, mikor nyakatekert buk-fanyelvükön orditozzák a beszállást. Nagyváradig rendszerint nincs II. osztályu fülke, így mindenki a III. osztályba száll. A fűtést nem ismeri a Chr., legalább is a határon közlekedő vonatokat nem fűtik.

NAGYVÁRAD!

Kissé szabadabban lélegzik fel az ember, mikor beér Nagyváradra. Az első pillantás a régi Várad benyomását kelti, mert a megszállás alatt nem épült semmi. A házak és a középületek tatarozásra szorulnak, a vakolat kezd omladozni s bizony a legtöbb helyen nagy foltokban kilátszik a csupasz téglafal. A villanyosok feketére vannak lakkozva s úgy érzi benne magát az ember, mintha egy hepe-hupás, göröngyös földön talicskázna átál. A flaszter mindenhol elkopott s helyenként félméteres süppedések vannak. Villanyoskiskiklás minden nap előfordul. Alig utaznak villanyoson. Autóbuszjáratok közlekednek a városban mindenfelé s ez teljesen letörte a villanyos-forgalmat. A váradiak szerint a villanyos ma már csak luxus, melyre ráfizet a város.

Az utcáknak egész balkáni jellegük van. Piszkosak és bozontos szőrű gazdátlan fekete kutyák kóborolnak, épp úgy, mint Bukarestben. A főutcán nincsen üzlet, melyet megkímélt volna az oláh diákok vandalizmusa. A redőnyök majdnem mindenhol hiányoznak. A diákok által bevett kirakatüvegek helyét ma a

laküvegek pótolják. Ezek vékony négyzetes lécekkel vannak egymáshoz erősítve. A váradi kereskedők szinte nem tartanak semmit a kirakatban, mert félnek az esetleg megsejtődő diák-nagygyűléstől. A hatóságok nem átalják naponként jeszitgetni a kártérítést kérvényező kereskedőket egy újabb vandalizmussal.

UTCALEÁNYOK DIAKSAPKÁBAN

Az oláh diákokra talán a legjellemzőbb, hogy azokon a rémes éjszakákon — a rablás és pusztítás éjszakáin, — utcai leányok segítkeztek a diákoknak és harácsolták össze az üzlet berendezését — diáksapkában!

Csakányt, baltát, fejszét a rendőrség aratására a váradi tüzoltóság bocsátotta a diákok rendelkezésére, akik még segítkeztek is néhol nekik. — A betörésekben és a tolvajlásokban nyomon követték a diákokat és „hivatásukhoz híven — mentették a még ottmaradt mentenivalót — de saját maguknak. Számtalan a sebesültek s halottak száma, akikről talán sohasem fog tudni a kulturvíg, de ha a különböző temetőket végignéznők, sok fejfa dátuma esnék össze ezekkel a fekete napokkal, akiknek halotti levelén igen furcsa köréset szerepel a halál okát feltüntetve rovatban. Sokan tudják ezt Váradon, de nem mer beszélni róla senki.

Egy régi ősnemes bihari ur csak annyit jegyzett meg ezekre:

— Még odahaza a családommal sem mertek erről beszélni. Itt látni lehet mindent. Rájuk kell nézni ezekre a félénk, sápadt emberekre s a szemükből leolvashatni a feleletet. Mi várunk, hisz egyebet sem teszünk már 9 é óta! Beleszöjjük az imánkba reggel, délben, este ezt a néma bánatot és csak arra kérjük az Istent, hogy vegye le rólunk ezt a keresztet Inka!b a pestis, a kolera tizedeljen meg bennünket! Magyar földben lenne a pihenésünk és ez megédesítené a haláltusánkat.

— Szy —

Felmentettek egy földművest királysértés vádjá alól

(A Hajdúföld tudósítójától.) Som-sály bányatelepen az elmúlt esztendőben egy új tárna készült el. Ennek öröme a munkások nagy vigasságot rendeztek s többen alaposan be is boroztak közülök. Egy Bene Lajos nevű pallér szörnyű lelkesedésében elhuzatta a Kossuth nótát, majd összeszólalkozott egy társával, aki Kossuthal szemben Ferencz József érdemeit méltatta.

Ferencz József alatt végezték ki az aradi vértanukat, — kiáltotta Bene, aki ezután leköpte Ferencz Józsefnek az Olvasó Kör falán függő arcképét. Ezenkívül vén gazembernek nevezte Ferencz Józsefet

Bene Lajos királysértés vétsége miatt került a debreceni törvényszék Rézler tanácsa elé, amely szombaton tárgyalta ezt az ügyet. A kihallgatott tanúk azt bizonyították, hogy a vádlott teljesen irtas volt.

A védelem azt vitatta, hogy ha bizonyítva is lenne a vád, a vádlott nem vonható felelősségre, mert az 1921. évi 57. tc. a detronizációs törvény alapján már nem állhat fent királysértési bűncselekmény.

A bíróság végül is Benét felmentette a vád alól, azzal az indoklással, hogy a bűncselekmény nem nyert beigazolást.

— Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.

A debreceni
nyomdászok

Álarcos bálja

február 12-én
a Margit-fürdő
disztermében.

BANÁN-BEHÓZATAL

ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB TAPLALÉK

B.P. TELEFON: 982-25.

Pápay János

A debreceni katolikus társadalomnak és vele együtt az egész magyar közönségnek egyik nagy jellemű és mindenki által tisztelt alakja dőlt ki az élők sorából. Pápay János ny. tanító, egyházi pénztáros azok közé a régi vágású magyar urak közé tartozott, akik a liberalizmus pusztító évtizedeiben gerinces öntudattal és töretlen erővel hordozták lelkükön a Krisztus-hit legszentebb értékeit s a magyar gondolat rendíthetetlen harcosai voltak. Mint néptanító szolgálta nemzeti kulturánkat, de az egyetemi professzorok is büszkék voltak barátságára. Nemcsak testileg magaslott ki egy fejlett embertársai közül, hanem lelkileg is magasra nőtt értéket, önálló karaktert, színmagyar egyéniséget képviselt azoknak táborában, akik a keresztény-nemzeti ideál szolgálatában alkotó munkával töltik el életüket.

A régi Debrecennek talán egyetlen polgára sincs, aki ne ismerte volna Pápay Jánost s amikor hazafias és vallásos lelkületétől határozott és becsülettel jellemtől, folyton vidám és szeretetreméltó alakjától búcsút veszünk, úgy érezzük, hogy koporsójához a megilletődött lelkeknek nagy-nagy sokasága záródik el utolsó Istenhozzádra.

Pápay János 1858-ban született Szolnokon, római katolikus családból Iskoláit Szolnokon, majd az egri érseki tanítóképzésben végezte, honnan kikerülve Debrecenben foglalt el tanítói állást a katolikus elemi iskolában, hol rendkívül eredményes munkásságot fejtett ki. A világháború folyamán a Vöröskeresztnél teljesített értékes szolgálatakat, nyugdíjaztatása után pedig másfél évtizeden keresztül páratlan becsületességgel viselte a katolikus egyházközség pénztárnoki tisztét. Ezért a hivataláért semmiféle anyagi ellenszolgáltatást nem fogadott el.

Pápay János az utóbbi időben betegkedni kezdett. Nemrégiben még résztvett Egerben öt társával együtt azon az emlékező ötven éves iskolai találkozón, melyen egyik osztálytársa szívizületében meghalt. Az utóbbi hetek folyamán egészségi állapota fokozatosan romlott, egyideig a klinikán is kezelték, később azonban lakására szállították, ahol a 70 éves öreg ur véglegyengülés következtében szombaton délután meghalt. Betegágánál Debrecen magyar társadalmának előkelőségei keresték fel nap-nap után s a leggyakrabban dr. Lindenberger János prépost-plébános látogatta meg, aki egyik leghűségesebb munkatársát veszítette el az elhunytban.

Temetése hétfőn délután három órakor fog végbemenni a Szent Anna-utcai temető kápolnájából. A gyászszertartást dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynök, prépost-plébános végzi sub infula nagy segédlettel.

A katolikus egyháztanács és iskolaszék tagjainak a figyelmébe. Az egyháztanács és iskolaszék tagjai ezután hivatnak fel, hogy Pápay János temetésén hétfőn délután 3 órakor a Szent Anna-utcai kápolnájánál jelenjenek meg.

Az összes rokonság nevében mélyszégyen fájdalommal, de az Isten akaratában meg-

nyugodva tudatjuk, hogy a forrón szeretett testvér, sógor és nagybácsi, PÁPAY JÁNOS ny. tanító, r. k. egyházközségi pénztáros f. évi február hó 4-én délután 2 órakor, életének 70-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után csendesen elhunyt. A drága halott földi maradványait f. hó 6-án délután 3 órakor fogjuk a Szent Anna-utcai r. kath. kápolnában a r. kath. egyház szertartása szerint beszentel-

ni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat a debreceni r. kath. templomban f. hó 7-én reggel 8 órakor fog bemutatni. Debrecen, 1928 február 4. Az örök világhosszág fényekedjék neki! Pápay Mária férj, Knapek Imréné, Pápay Béla testvérei, Knapek Imre sógora, Knapek Dezső, Jenő és Anna öccsei, ill. huga. — A temetést KANSZ temetkezési vállalat rendezzi.

A legújabb elméletek szerint az ember őse együtt élt a terciar kor csodaállataival

A tudomány szenzációja: az ember nem a majomtól származik — Honnan ered a mesevilág sárkánymitológiája?

Érdekes megfigyelés, hogy az utolsó évtizedekben mennyire megváltozott az emberiség. Évezredekkel egyszerre. Nem is olyan rég legfeljebb 5000 évre becsülik az emberi nem korát. Ujabbban az antropológusok azonban soha se engedtek az egy millióból. Sőt a tudósok kutatásainak legújabb eredménye

még ennél is messzebb multra utal.

Egyes kutatók szerint az ember, kinek eredetét eddig hiába keresték, nem mint a majomfaj magasabbrendű eredménye, tehát nem mint homo, még kevésbé, mint sapiens jött erre a világra, ennek az emberi lénynek még messzebbre visszanyúló praehistoriája van.

Edgor Daqué geologus, az a tudós, aki erre az érdekes feltevésre jutott. Rendszerének kiinduló pontja az a kérdés, hogy

hogyan kell értelmezni a majdnem minden népnél elterjedt sárkánymondákat és meséket

és hogy vajon ezek a sárkányok és más szörnyetegek nincsenek-e valamilyen vonatkozásban azokkal az ősrégi, az ember előtti óriási állatokkal, amelyeket a szorgalmas kutató munka kiásott sok évezredes sírjaikból. Ha a sárkánymondák igazán a saurusokra vonatkoznak, akkor

az ember kortársa kellett, hogy legyen ezeken a szörnyű állatoknak.

De másrészt ennek ellentmond eddig minden tudományos feltevés, mely szerint a saurusok a föld szekunder korához tartoznak, míg az ember a föld legutolsó korában a kvarterben vagy egyes hipotézisek szerint a terciar kor utolsó (pliocen) szakában jelent meg. Korábbi időszaktól nincs semmi bizonyítható nyoma.

De nincs abszolút módon bizonyítva, hogy az ember, a fejlődés koronája, egyuttal a fejlődésnek legfiatalabb tagja. Olyan kutatók, mint Klaatoch és mások rámutatnak, hogy az emberi törzs anatómiai külön törvényszerűsége sokkal nagyobb, mint amennyire a magasabbrendű emlős állatokhoz való hasonlóság alapján látni akarják, ennél fogva

kultur — tehát az emlékezésre képes embernek a kora visszanyul a szekunderbe.

Más tudósok tisztán szekulativ sejtése: miért lenne a föld legtekintetesebb teremtése a legfiatalabb? Miért ne lenne éppen ez az értelem egy hosszú önálló nevelés, fejlődés eredménye? Hörbiger az emberben egy hosszabb fejlődés típusát látja,

de nem foglalkozott behatóan ezzel a kérdéssel. Daqué tőle vette át a gondolatot és tovább fejlesztette.

Daqué ezeknek a feltevéseknek az alapján a mondák jelentésétől támogatva, megpróbálja anatómiailag rekonstruálni az ősembert. De úgy, hogy

a jelenlegi ember nem a majomfajnak szellemi fölényre jutott mellékága, hanem egy külön faj,

természetesen rokon az állatvilággal, de nem egy primitív megjelenésű forma legmagasabb eredménye, hanem saját magának a legmagasabb potenciája; a jelenlegi ember a majomformához hasonlóan, de attól függetlenül a benne rejtett magasabbrendű emberi potenciával keletkezett és fejlődött. Ez Daqué szerint a „noe-i embertípus” jellemzi a szétterjeszhető ujjú kéz és a nagyagy erősebb fejlődése. Tehát a diluviális ember, aki túlélt az utolsó vízözönt. Ennek az őse az „Ádám utáni embertípus”, mely rendkívül meszi korig — a geológiai formációk szerint egészen a permig, tehát nem is a szekunderig, hanem a premier kor utolsó szakáig, az első kételtűiek és hullók világáig — nyulik vissza. Jellemzi a még összenőtt ujjú kéz és egy halánték szem. Még korábban,

a szürke ősidőkben a camriumban élt volna az „Ádám-i típus”, melyen még szembeszköken láthatók voltak az amfibiai sajátosságok.

Mindezekből közvetlenül adódik a felelet a metodikai alapkérdésre: a sárkánymondákban semmiesetre se látjuk a folyton rettegő primitív ember féltő képzetének a teremtményeit, hanem a valóságban látott, igazi, félre nem ismerhető mezozoikus állatvilágot. Ennek a természettudományi — metafizikai tanulmányának a legfontosabb eredménye nem az ősvilág, monda és emberiség, hanem az, hogy az embert a saurus már szájhagyományra képes kortársának ismeri el és ezzel

az emberrélevés egészen más értelmet kap, mint az eddigi származási elmélet szerint.

Az ember többé nem egy mellékágra szakadt emlős állat, nem bizonyos életfeltételek véletlenségéből származott. Inkább

végleges megvalósulása, végleges tisztázása egy akarat, szándékos fejlődésnek.

Kezdetől fogva el volt határozva, hogy azzá legyen, amivé fejlődött, Arisztotelesz entelesiája, ha optimisztikusan vagy Schoppenhauer életakarása, ha pesszimisztikusan magyarázzák.

Szerezzünk takaréketlőnyvet
a Kölosönös Segélyző Egylettől.

Katholikus nap
Debrecenben

A Kath. Népszövetség központja tagjai részére időközönként nagyobb helyeken több napra terjedő kath. napot rendez, amelyen a kath. világ politikai és társadalmi előkelőségei felvilágosító előadásokat tartanak aktuális kath. napi kérdésekről. A kath. Népszövetség debreceni szervezete ilyen két napra terjedő kath. napot Debrecenben február hó 19. és 20-án rendez. Erre a két napra a kath. Népszövetség egész vezérkara érkezik Debrecenbe és pedig: dr. Czettler Jenő, Ernst Sándor, Fröh-wirth Mátyás, gr. Károlyi József és gr. Hunyadi Ferenc, dr. Homonnay Tivadar országgyűlési képviselők, Huszár Károly v. miniszterelnök, dr. Wolkenberg Alajos egyetemi tanár. A teljes programot a legközelebbi napokban fogjuk közölni.

Február 23-án lesz
a hortobágyi bikavásár

A Debrecen hortobágyi magyar tenyészbikatelep legelietési társulat a szokásos évi bikavásárát február 23-án csütörtökön rendezi meg a Kis-Álomzug pusztai telepen. — Árverésre 65 darab hároméves ridegen nevelt, edzett s köztenyésztési célokra kiválóan megfelelő fajlatiszta magyar bika kerül.

A vásár iránt a magyar marhátenyésztő községek a birtokosságok máris élénken érdeklődnek. A vásár ügyében mindennemű részletes felvilágosítások a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatalában nyerhetők.

A Székely Társaság
közgyűlése

A Debreceni Székely Társaság ma, vasárnap délután 5 órakor tartja az Angol Királynő vendéglő (Kossuth utca 11.) külön helyiségében évi rendes közgyűlést.

A tárgysorozat a következő: elnöki megnyitó, titkári, számvizsgáló bizottsági jelentések, megüresedett választmányi tagsági helyek betöltése. Közgyűlés után dr. Bartha Károly tanítóképzőintézeti tanár, választmányi tag előadást tart „székely népköltészet gyöngyei” címmel, eredeti szövegek és dallamok bemutatásával. Ez a kollégiumban nem régen kiváló sikerrel előadott „Székely népdalok és népballadák” előadásának felújítása lesz.

Szereplői közismerten kitűnőek: Veress Irma, Ajtay Éva, Timári Mária, Marton Aliz, Oldh Emil, Diószeghy László, Engi László, akik eredeti dallamokat énekelnek a Bartók Kodály, Seprődi, Bartalus gyűjteményéből és az előadó gyűjtéséből. Zongorán Bodnár Lajos a kollégiumi tanítóképző zenetanára fogja őket kísérrni a saját és a Szabó Emil városi zeneiskolai tanár által szerzett zongorakísérettel. Végül összekely ballada-dallamokat mutat be a kollégiumi tanítóképzősök balladás csoportja Szakmáry István és Csokonai énekkara. Vere-s László cantuspraeses vezetésével.

Az előadás után társasvacsora, menü (1 P. 80 f.) és étlap szerint. Beléptidij nincs, adományokat a társaság köszönettel fogad. Vendégeket úgy a közgyűlésre, mint az előadásra és vacsorára a társaság szívesen lát.

A magyar festőművészet hivatása a nemzeti karakter kifejezése

Haranghy Jenő festőművész nyilatkozata a Hajdúföldnek

(A Hajdúföld tudósítójától.) Tegnap délután Debrecenbe érkezett Haranghy Jenő az Európa híru festőművész, aki a leggyönyörűbb magyar könyv-cím lapokat rajzolja s akinek európai tárlatokat megjáró festményei méltán váltak nem csak a saját, de az egész Magyarország dicsőségére. Zseniális piktor fiára méltán lehet büszke Debrecen, hiszen a tősgyökeres Haranghy család őstehetséggel gyermeke káprázatos gyorsasággal futotta meg azt a pályát, amelynek csak stációja az Iparművészeti Főiskola professzorsága.

Munkatársunk felkereste a monumentális festészet, főleg freskó festés nagyszerű mesterét, aki azonban izig-vérig magyar reprezentáns művelője minden festői technikának. Haranghy Jenő lekötelező figyelemmel nyilatkozott a Hajdúföldnek.

— Debreceni tartózkodásomnak munkás célja van, — mondotta. Az új Déri múzeum dísztermében egy hat méter hosszú fríz festek, amelyben allegorikus puttók fogják köríteni az elhunyt Déri Frigyes portréját. Ez a munka egészíti ki a XVI. Lajos stílusában készült dísztermet is két lelkes debreceni uriaszony ajándékozta a múzeumnak. A festmény kartonját már magammal hoztam Debrecenbe s pár nap alatt be is fejezem a munkát.

— Mit dolgozik ezidőszent a Mester?

— Jelenleg a hortobágyi rézkarc-sorozatban dolgozom, mely nemcsak etnografikailag fogja illusztrálni a Hortobágyot, hanem inkább a magyar erőt, a magyar puszta romantikát, a büszke, szilaj pásztorelet cselekvéseit, — melyek talán idővel úgy is eltűnnek a Hortobágyról — a pányvavetést, a ménes, a gulya itatást, szóval mindazokat a momentumokat akarom megörökíteni, melyek a pásztorkodás cselekményeivel vannak szoros kapcsolatban.

A városi múzeumban is látható Csokonai sorozatomat is ki akarom egészíteni, amíg együtt lesz az egész tervezett 300 színes tus és tussos illusztráció. Ezzel a munkával be is fejezem a Dorottya és a Lilla dalok sorozatát.

— Mi a véleménye a Mesternek a magyar festőművészet hivatásáról?

— Szerintem nem szabad a képzőművészetet az iparművészettől elválasztani, bár ezt a magyar iparművészek igen sok esetben megcsinálják. A mai magyar művészet főcélját abban látom, hogy abszolút nemzeti irányu produktumokat hozunk létre. Ebben olyan tökéleteseknek kell lenniök, mint amilyenek a mai orosz, és spanyol munkák, amelyek azonnal megérzik a nemzeti karaktert.

Nem a témától függően, hanem effektusokban kell ezt érteni. Nálunk semmi másnak létjogosultsága nincs és minden más internacionális témá felé való orientálódás csak hátráltat-

ja, de meg nem állíthatja a magyar művészet egészséges fejlődésének menetét.

BÁLOZO DEBRECEN

Óriási érdeklődés mellett zajlott le a Fillér Egylet táncestélye

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szombaton este óriási érdeklődés mellett zajlott le az Arany Bika zsufolásig megtelt, pompásan feldíszített dísztermében a debreceni Fillér Egylet táncmulatsága, amelyen a debreceni ur társadalom tagjai adtak egymásnak találkozót. — A táncestélyen az előkelőségek között ott láthattuk többek között özv. Géressy Kálmánét, a Fillér Egylet nagy agilitású fardhatatlan elnöknőjét, dr. Haendel Vilmos egyetemi tanárt Farkas Győző ev. lelkészt, dr. Verzár Frigyes, a debreceni egyetem rektorát, stb.

A táncmulatságot műsor előzte meg, amelynek első számaképpen Liszt II. rapszodiáját tizenöt debreceni leány nyitotta meg díszmagyarban pa'olással. A tánc után Bordy Bella a m. kir. Operaház táncművésznője két szólótáncot mutatott be óriási sikerrel. Forrai István karnagy precíz kísérete mellett.

A műsor után kezdetét vette a tánc amelyet Belák Katóval Holik Sámuel Belák Rózsikával Csóváry Endre nyitott meg. A tánchoz a zenét is Magyar Imre és zenekara szolgáltatta. A bálon megjelent hölgyekről a rendezőség az alábbi névsort bocsátotta rendelkezésünkre:

Urasszonyok: Telegdy Kovács Andorné, dr. Horváth Gyuláné, özv. Springer Józsefné, Nagy Sándorné, Nagy Józsefné, Dömötör Pálné, özv. Ordelt Jánosné, Thiesen Arthurné, Jánossy Béláné, Géressy Kálmáné, Schäser Ernőné, dr. Mayer Elekne, Horvay Róbertné, Horvács Istvánné, özv. Mayer Jánosné, Bordy Istvánné, Tirts Béláné, Benyáts Emilné, Kris Károlyné, Boldizsár Imréné, dr. Novák Józsefné, özv. Kiss Lászlóné, Tiller Károlyné, Cvetkovich Apostolné, Horváth Istvánné, dr. Nagy Jánosné, Trux Miklósné, Dömök Jenőné, dr. Hankóné, Takács Józsefné, Orosz Oszkárné, Kondor Mihályné, Boldizsár Kálmáné, Nöth Antalné, Kókai Lajosné, Horváth Ferencné, Rábold Gusztávné, Szász Lászlóné, Veréb Lajosné, Patak Emilné, Jámbor Jánosné, Fáber Kálmáné, Kiss Gergelyné, Csösz Lászlóné, Böhm Ferencné, Klein Zsigmondné, Asztalos Istvánné, Farkas Imréné, Kovács Sándorné, Markovits Jánosné, Fogarasi Józsefné, Ladányi Lászlóné, vitéz dr. Kovács Elemérné, Vidoni Jánosné, Zöld Jánosné, Kiss Lajosné, Horváth Elekne, Sztraka Péterné, özv. Erdélyi Istvánné, dr. Széll Lászlóné, Koncsek Kornélné, Egyed Jánosné, Medvegy Elemérné, Bosznay Istvánné, Csányi Farkas Lehelné, Koncz Lászlóné, dr. Varga Istvánné, Bacsó Pálné, Elicher Gyuláné, Szalayné (Bécs), dr. Márton Kálmáné, Krausz Jenőné, Halmágyi Gyuláné, ifj. Kostya Jánosné, Balogh Józsefné, Lehman Endréné, Fehértői Dánielné,

Magyaros, közvetlen szívéllyességgel bucsuzik Haranghy Jenő, menten minden affektáltságától a pesti „arrivéknak“. Pedig az ő lélek-ből fakadó magyar művészete összehasonlíthatatlanul nagyobb érték, — még a sokat emlegetett művelt Nyugat előtt is, — mint a ma oly divatos izmusok akármelyikébe.

Münnich Aurélné, dr. Medgyesi Károlyné, özv. Schusztar Ferencné, özv. Tökés Gáborné, Hrabéczki Zoltánné, Bordi Gyuláné, Bornyi Gyuláné, özv. Gombos Istvánné, Szalai Pálné, Horváth Andrásné, Harsányi Istvánné, ifj. Pokoly Józsefné, ifj. Kurrián Gyuláné, dr. Kun Sándorné, Vass Andrásné, özv. Csanády Ferencné, dr. Nagy Lászlóné, Saáry Lajosné, dr. Arvay Bóláné, Varga Lajosné, Sipkovits Béláné, Vörös Jánosné, Pergor Endréné, Csiky Gergelyné, Berényi Lászlóné, Bayer Józsefné, dr. Haendel Vilmosné, Vácz Istvánné, Hadházy Dezsőné, Polgár Imréné, dr. Böszörményi Béláné, dr. Hódy Béláné, özv. N. Horváth Istvánné, Molnár Mihályné, Balassa Károlyné, Erdélyi Jánosné, Kuszka Mihályné, dr. Nemes Félixné, Medgyesi Pálné, dr. Majláth Oszkárné, Sárközy Béláné, Hübner Károlyné, Cavallér Lajosné, Sz. Nagy Sándorné, Ungváry Györgyné, özv. Oldal Zsigmondné, Csófordy Ferencné, vitéz Váry Sándorné, özv. Horváth Nándorné, dr. Nagy Lajosné, Kovács Józsefné, Stepper Károlyné, Bodnár Lászlóné, dr. Budaházy-Bruckner Ernőné, Gulyás Lajosné, dr. Poigár Dánielné, Varga Józsefné, Fidrus Józsefné, Verzár Frigyesné, Reiss Ferencné, Kutassy Kálmáné, Rutényi Árpádné, Simon Pálné, özv. Erdős Endréné, Münnich Aladárné, Nádudvary Lajosné, dr. Nagy Gézáné, Kámtor Lajosné, Varga Istvánné, Vermes Lajosné, Huszár Miklósné, Skultéti Ferencné, Matura Józsefné, Béber Károlyné, Laborfalvy Márkus Lujza, Porczán Ákosné, Bokor Istvánné, Antal Jánosné, Szabó Mihályné.

Urleányok: Belák Kató, Belák Éva, Horn Annus, Tirts Duci, Szele Niemi, Berényi Gabi, Nemes Paula, Reinicke Grete (Hannover), Rézner Annus, Dors Baba, Koncz Ica, Kostya Ili, Medgyesi Olga, Burai Ica, Bordy Bella, Bardy Böske, Novák Ica, Kiss nővérek, Tiller Emma, Takács Gizi, Robinson Fanni, Horváth Kató, Veréb Ilus, Fuchs Mara, Kiss Irénke, Kiss Böske, Darvas Berta, Borbély Erzsike, Kleinráth Matild, Sreiber Lujza, Asztalos Emma, Asztalos Ilus, Kovács Joli, Magyar Zsuzsi, Magyar Olga, Váry nővérek, Zöld Jolánka, Handler Ili, Horváth Ibolya, Kálmáncshelyi Eleonóra, Szél Magda, Nagy Baba, Andó Dóri, Andó Bogya (Csaba), Csányi Farkas Ica, Szentirmai Katalin, Bacsó Mimi, Bacsó Babuca, Beretvás Olga, Márton Malvin, Krausz Baba, Vértessy Mancsi, Bericsi Kató (Kassa), Boldizsár Margit, Medgyessy Olga, Tóth Etelka, Komáromi Ilus, Lehmann Baba, Füzessy Vilike, Gondos Böske, Lukács Lili, Lukács Babi, M. Szűcs Margit, Koncz Böske, Vermes nővérek, Varga Piri, Szalay Bébi, Horváth nővérek, Pokoly nővérek, Stein Böske, Szűcs Margit, Vass Ágica,

Csanády Kata, Arvay Anna, Varga nővérek, Vörös Irénke, Kovács Erzsébet, Kovács Teréz, Kovács Tera, Csiki Etus, Molnár Palika, Sütő Ilke, (Nyírbátor), Regula Izabella, Varga nővérek, Polgár Ica, N. Horváth Piroška, Molnár nővérek, Dávidházy Etuska, Nemes nővérek, Mailáth Cármen, Hübner Mancsi, Sz. Nagy Baksi, Ungvári Evelin, Rutényi nővérek, Oldal Irmus, Erdélyi Erzsike, Molnár Rózsika, Horváth Vica, Géressy Edzsike, Nagy Böske, Stepper Cuncika, Bodnár Ica, Kálmán Mária, P. Gulyás Etelka, P. Gulyás Sarolta, Reiss Magda, Reiss Klára, Ormós Zsóka, Katona Ibolya, Erdős Elza, Nádudvary Annuska, Huszár Ilonka, Sshültéthy Ilona, Matura Ilke, Oláh Mimike, Beker Kató, Beker Böske, Kovács Ilonka, Fehér Gygyu, Belházy Vilike, Porczán Mancsi, Csáfordy Terike, Buray Ica, Marx Marica.

A mozdonyvezetők bálja

(A Hajdúföld tudósítójától.) Nagy siker jegyében tartották meg a szokásos farsangi báljukat a Royal-kávéház tánctermében a debreceni mozdonyvezetők. A táncterem zsufolásig megtelt a nagyszámu debreceni és a vidéki táncolók seregével. A bálon megjelentek: Balás Károly MÁV üzletigazgató, Bruckner Károly helyettes üzletigazgató, Homonnay Dezső állomás főnök, Liczer Ferenc Károly fűtőházfőnök, dr. Mayer Sándor, Palló József és Hajdu László ü. v. osztályfőnökök. Este 10 órakor Rácz Laci cigányprimás „Megy a gözös Kanizsára“ c. csárdásával dr. Bruckner Károlyné és Pethő Gyula főrendező megnyitották a táncot, amely a legjobb hangulatban a késő reggeli órákig tartott.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Urasszonyok: Szabó Mihályné, Kiss Józsefné, Mocsári Lászlóné, Mocsári Gyuláné, Falventer Károlyné, Antalóczi Endréné, Molnár Tamásné, özv. Kovács Józsefné, Bér Istvánné, Juridesz Józsefné, Szabados Józsefné, Kovács Lászlóné, Litván Lajosné, Poteridesz Gáborné, Kiss Jenőné, Joó Rezsőné, Dezső Jánosné, Böhm Ferencné, Hegedűs Károlyné, Szabó Lajosné, Szabados Jánosné, Macha Lajosné, Mike Istvánné, Jablonkai Sándorné, Kelemen Jánosné, Székely Sándorné, özv. Kopjári N., Faragó Istvánné, Lakatos Károlyné, özv. Tóth Józsefné, Veres Istvánné, Almássy Sándorné, Takács Károlyné, Kovács Ernőné, Kató Istvánné, Örvös Istvánné, Pálffy Sándorné, Kollár Anjalné, Kovács Józsefné, Döme Jánosné (Budapest), Fenyvesi Józsefné, Kristóf Jánosné, dr. Bruckner Károlyné, Sotkó Józsefné, Dezsőné, Keszenbaum Mórné, Harsányi Dezsőné, Bálint Elekne, Siposs Gáborné, Babcsák Lajosné, G. Szabó Lőrincné, Szabó Gáborné, Horgos Pálné, Bihari Béláné, Pazon Gyuláné (Hajduszoboszló), Nevelős Györgyné.

Urleányok: Kíndris Bösike Szabó Etelka, Molnár Ica, Molnár Sárika (Budapest), Pál Ilonka, Antalóczy Gizella, Balogh Katalin, Kratochwill Annuska (Bicske), Juridesz Margitka, Litván Irén és Magda, Szajlély Ilonka, Dezső Irén, Szabó Ilke, Szabados Irén, Macha Ilona, Mike Margit, Jablonkai Boriska és Katóka, Kristó Bösike, Szabó Mária, Keszenbaum Mancsi, Piliy Margitka, Piliy Lulu (Sátoraljaújhely), Faulwett Mária, Henrik Erzsike, Almássy Rózsika, Takács Ilonka, Vida Ilonka, Vida Bösike, Kató Zsuzsanna, Kollár Mária, Seibel Ica, Döme Bösike (Budapest), Fenyvesy Boriska, Fenyvesy Jolán, Bálint Ilona, Sipos Ilona, Csabák Ilona (Sátoraljaújhely), G. Szabó Hajnalka, Sotkó Margit, Vigdranovits Magda, Srúkó Mária, Szabó Margit, Horgos Rózsika, és Irén, Bihary Mariska, Balogh Piska, Kovács Mária (Hajduszoboszló).

Sálar Mihály épület és műintézet, víz és villanyerőelőállítás. — Darabos-utca 50. sz.

Ól mot
vesz
lapunk kiadóhivatala
Plac-utca 59. sz.

HIREK

1928 február 5 (Vasárnap)

Prot.: Ágota Kath.: Hetv. vas.
A Meteorológiai Intézet jelentése:
 Időjárás: További hőszűrés várható a lecsapódások szűnésével.
 Városi muzeum nyitva 9-12-ig.
 Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-12-ig.

1928 február 6 (Hétfő)

Prot.: Dorotya Kath.: Dorotya

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth (Piac-u. 83.) Nap, Isteni Gondviselés (Teleki és Deák Ferenc-u. sarok.) II. Rákóczi Ferenc (Külső vásártér 1.) Csillag (Árpád-tér 1.) Mátyás király (Nyilas-telep, Márton Kálmán-u. 1.)

Vitéz Dienes-Oehm Tivadar

Egy rövid távirat alapján megemlékeztünk tegnapi számunkban arról a súlyos veszteségről, amely egy kiterjedt, előkelő úri familiát, a vitézek társadalmát, de egyben a magyar honvédséget és az egész ország hazafias társadalmát érte vitéz Dienes Oehm Tivadar váratlan halálával. Az elhunyt tábornok egyike volt a világháború legvitézebb huszártisztjeinek s hősiességével, igazi, nemes úri karakterével, széleskörű képzettségével méltán érdemelte ki a háború alatt és háború után a legfelölöségteljesebb parancsnoki beosztásokat. Mint a szatmármegyei Vitézi Szék kapitánya valósággal édesapja volt vitézeinek, de ezer és ezer hűséges katonája tekint mély megrendüléssel ravatala felé. Elhunytával pótolhatatlan csapás érte azt a nacionalista társadalmat, amelynek ragyogó jellemével és keresztény-nemzeti felfogásának kristályos erejével kimagasló vezéralakja volt. Tévékeny, eredményes életének kiálló egyéniségének emlékeztetése reteteljes tisztelettel őrizi meg Tiszántul magyarsága.

Vitéz Dienes-Oehm Tivadar mélyen lesújtott családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. vitéz Dienes-Oehm Tivadarné szül. korláti Dienes Erzsébet ugy a maga, mint gyermekei: Tivadar és Egon nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a forrón szeretett férj és apa, vitéz DIENES-OEHM TIVADAR nyug. m. kir. tábornok, Szatmár vármegye Vitézi Székkapitánya, a II. o. magyar érdemkereszt tulajdonosa, a hadidiszciplinárius és kardos Lipót-rend és a III. o. Vaskorona-rend lovagja, a hadidiszciplinárius és kardos III. o. katonai érdemkereszt, a II. o. német vaskereszt stb. stb. tulajdonosa folyó évi február hó 2-án este 9 órakor Budapesten, életének 57-ik, boldog házasságának 25-ik évében váratlanul elhunyt. A megboldogult hült tetemét folyó hó 4-én délután fél 3 órakor Budapesten a Kerepesi-úti temető halottasházában, a római katolikus egyház szertartása szerint történő beszentelés után, folyó hó 5-én déli 12 órakor helyezték nyitnemesi (Szatmár vm.) birtokán örök nyugalomra. A boldogult lelkiüdvéért az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 6-án a nyitnemesi és matusalkai róm. kath. templomokban fog az Urnak bemutatni. Budapest, 1928. évi február hó 3-án. Az örök elkövettség fenyeskedjék neki. Nagyjeszeni Jeszenszky Ferencné szül. Oehm Berta testvére, özv. korláti Kienes Lajosné szül. bulyi és fűkei Jékely Anna anyósa, nagyjeszeni Jeszenszky Ferenc és korláti Dienes Sándor sógorai, nagyjeszeni Jeszenszky Gyula, nagyjeszeni Jeszenszky Olga férjezett Kun Lászlóné, nagyjeszeni Jeszenszky Ferenc unokahuga és öccsei, özv. togarasi Képpes Lászlóné szül. bulyi és jékely Jékely Mária és családja, bulyi és jékely Jékely Sándor és családja, rokonai.

Véres cigányháború Tépén ásóval, kapával és dorongokkal

(A Hajdúföld tudósítójától) A múlt év tavaszán Tépe községben véres cigány háború zajlott le. A háborúság id. Makula Péter és ifj. Makula Péter hívei között folyt, ásóval, kapával és dorongokkal. A verekezés közben id. Makula Péter olyan súlyos sebeket kapott, hogy nem sokkal ezután meghalt. A cigányháborúság részeseit már régebben felelősségre vonta a debreceni törvényszék, azonban a főbűnös egy Kolompár György nevű cigány, aki eddig szökésben volt csak most került a debreceni törvényszék elé. A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után halált okozó súlyos testi sértés bűntettében mondotta ki bűnösnek Kolompárt, akit hét hónapi börtönrre ítél.

Megalakulás előtt a Kollégiumi Diákszövetség

Huszonöt ezer tagja lesz az új egyesületnek
 (A Hajdúföld tudósítójától.) A volt kollégiumi diákok körében már régebben egy nagyobb szabású mozgalom indult meg. A megmozdulás a Kollégium ma élő, az országban szerte lakó, körülbelül mintegy 20-25.000 főnyi volt diákjának társadalmi egyesületbe való tömörítése érdekében történik s egyre szélesebbé, impozánsabbá válik. Annak a szellemnek, amely az ősi tanintézet falai közül mindenkor kiáradt: a vallásosság, hazafiasság, a tiszta tudomány szellemének, a művészetek szeretetének, az irodalom pártfogásának eleven hordozói és terjesztői a kollégiumi diákok. Ennek a szellemnek ápolása, továbbfejlesztése, továbbá az ősi Kollégium támogatása a főcélja a megalakulni akaró egyesületnek. A szövetség alapszabályait egy kisebb küldöttség már régebben kidolgozta, amelyeket az előkészítőbizottság megvizsgált és helyesnek talált. Csütörtökön újabb ülést tartott a bizottság S. Szabó József ref. főgimnáziumi igazgató elnökele. Alatt, melyen elhatározták, hogy az alakuló közgyűlést május 6-án Debrecenben tartják meg és a megalakulás különféle irányban való előkészítésére albizottságokat küldtek ki.

FŐISKOLA

A „Werbőczy“ B. E. disztáborozása Hajdudorogon. A „Werbőczy“ B. E. csütörtökön, február 9-én doborozást rendez Hajdudorogon. A rendezőség mindent elkövet, hogy a farsang első vidéki táborozása kitűnően sikerüljön. Dr. Kovács Andor ny. r. tanár fogja a dominusokat felavatni. Ezenkívül még az egyesület

— Szenvedések Asszonya. Az élet homokóráján busan pereg a mutató. Sötét csendbe barnul az este. Hét óra van. Ave Máriára konganak a harangok. Felrázzák a várost és imádkozó alázatba gördülnek a lábak, az ájtatoskodás megöli a lelkeket. Ez a megváltás órája. Az utolsó hang is elhalkult már és a mélység kábulatba ejti a lelkeket — a Szenvedések Asszonya örök álomba szenderült. Hideg lett arcán a gyöngyöző verejték, elsimult a gyötrő haláltusa az áldott Krisztus megváltotta szenvedéseitől. Lelke, mint bujdosó szép bánatos sugár elröppent, elszállt. Ott fekszik a ravatalon. Szépséges, fehér márvány szobor. Szíve, az a hatalmas, csodás nagyszív megszünt dobogni. Árvák állítják körül a ravatalt. Siró, bánkodó, vezeklő árvák, akik siratták az édesanyjukat: a Szenvedések Asszonyát.

Mély részvétellel értesülünk. Egy özv. Molnár Imréné 45 éves korában Nagyváradon hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytban a Hajdúföld munkatársa, Székely Molnár Imre hírlapíró édesanyját gyászolja.

FEKETE ADORJÁN
 bazar-, könyv- és papírkereskedése
 Debrecen, Csapó-u. 41. sz.

Nagy maradékvásár
Petrin Karoly és Társa
 rőfős és rövidárúzólatában Szt. Anna 5.

tagjai szerepelnek művészi számokkal. A rendezőség bizik abban, hogy a városból is sokan fognak kiutazni Dorogra, hogy a jogászfijúság ezen pompás táborozásán résztvegyen. A műsor a következő számokból áll: Nyitány. Egri Dobray Endre megnyitója. Kovács József daru bt. szaválata. Versényi György daru bt. hegedűszólója. Pethő Gábor levente bt. vagonológia. Az egyesületi quintet zeneszámai. Himnusz. Műsor után reggel hat óráig tánc.

ESTÉLYEK-HANGVERSENYEK

Február 5-én, vasárnap délután 5 órakor az Angol Királynő különteremben a Székely Társaság közgyűlése, utána műsoros előadás.
 Február 5-én, vasárnap délután 5 órakor a Kath. Legényegylet kulturdélutánja a róm. kath. gimnázium disztérmeben.
 Február 5-én, vasárnap este 8 órakor a Kath. Otthonban családi összejövetel.
 Február 8-án, szerdán este 9 órakor az Arany Bika disztérmeben Stefániai Imre zongoraművész és Fehér Ilona hegedűművész nő együttes hangversenye.
 Február 11-én, szombaton este 9 órai kezdettel táncos egybekötött családi összejövetel a Tiszti Kaszinóban, (Péterfia-utcai lak-tanya.)
 Február 11-én, szombaton este 9 órakor az Arany Bika disztérmeben a debreceni kereskedők zártkörű bálja.
 Február 11-én, szombaton este 8 órakor az Arany Bika üvegtermében a Magyar Mérnök-és Építészegylet táncestélye.
 Február 12-én, vasárnap este 8 órai kezdettel az Árpád Bajtársi Egyesület törzsének együttes táborozása az Arany Bika üvegtermében.
 Február 12-én este 8 órai kezdettel a nyomdászok álarcos bálja a Margit-fürdő disztérmeben.
 Február 16-án, csütörtökön este az Arany Bika kistermeben a Szent László Kör táncestélye és műsoros délutánja.
 Február 18-án, szombaton este 9 órakor az Arany Bika disztérmeben a debreceni helyi-orségi tisztikar tiszti táncmulatsága.

Hirdessen a Hajdúföldben

Szönyegszövőüzemek, szönyegszövők és kereskedők figyelmébe!

SZEKERES

Nem tévesztendő össze, csak Budapest VIII., Rákóczi-ut 63. szám Tabarin épület.

TELEFONSZÁM: JÓSEF 424-91.

Magyarország legnagyobb választéku árúháza e szakmában. Ujabb 10.000 kg. különböző szönyegfonál lekötése után abba a helyzetbe kerültem hogy nemcsak a szönyegszövőknek, hanem a nagy szönyegszövőüzemeknek is minden mennyiségben szállíthatok tetszésszerű színekben fonalakat. Cca 500 szin állandóan raktáron.

Araim a következők:
Szönyegfonál-osztály:

Engros árak

la selyemfényű bajai Orientale, nyersen kg P 9.60, festve . P 10.60
la selyemfényű perzsa farahan, nyersen kg P 10.20, festve . P 11.—
la selyemfényű szmirna, angol, nyersen kg P 10.60, festve . P 11.60
la selyemfényű angol Imperiál, nyersen kg P 10.40, festve . P 11.20
la selyem perzsafonál, festve . P 14.80
la Nordisch . . . . . P 13.80
Pamutbeszövő, kgja . . . . . P 6.50
Gyapjubeszövő, kgja . . . . . P 8.20
Gyapjubeszövő, kgja . . . . . P 9.20
Sodrót pamutfelvető, kgja . . . . . P 8.50
Angol sodrott pamutfelvető kgja P 9.10
Eredeti angolgyapjufelvető kgja P 10.80
Eredeti perzsa gyapjufelvető, szürke szinben, kgja . . . . . P 12.20
Szmirna Canava előfestve, minden méretben, négyzetm-ként P 11.50
Kelimselyem, kgja . . . . . P 19.60

Gép- és kézimunkafonálosztály:

Detail árak: Dekája

Zefir berliner 0.21
Angol berliner 0.13
Schöller 0.13
Strucc-fonál 0.20
Melirozott-fonál 0.14
Ombre-fonál 0.16, 0.18, 0.20
Libussa-fonál 0.16
Arany- és ezüstoffonál 0.20

Selyemfonalak minden szinben (sodrót és sodratlan) 0.15, 0.18, 0.20
 Kézi- és gépkötő harisnyapamutok, cérnák, himző fonalak: Szövőpamutok minden számban D. M. C. áruk.

Kötött- és szövöttáruosztály:

Detail árak:

Eredeti angol pullover 9.80
Sport pullover 14.50
Divatpullover . . . . . 4 P-től 24-ig
Smoking-kabát . . . . . 14.—
Kötött-kabát 7.50-tól
Divatmellény . . . . . 7.—től

Sapkák, kosztümök, lumberjack, gyermek- és gyermekpulloverek, férfikabátok és mellények.
 Férfi- és női harisnyák, kötött alsóruhák, kesztyűk.
 Szönyegminta-na vitás és festés Szönyegnyírás. Kelim-, perzsa- és gobelinminták óriási választékban. Összes kézimunka és szönyegszövőkellékek állandóan raktáron. Szönyegből fennmaradt fonalakat becserelek. Postai megrendeléseket és felvilágosításokat pontosan soron kívül intézünk el. A Bajai Posztó- és Takarógyár Rt. ország-szerte smert Orientale-fonalának kizárólagos egyedüli árusítója, miért is nem tévesztendő össze más bajai fonál néven árusított fonalakkal. Követeljen bajai ORIENTALE-fonalat.

Eladás nagyban és kicsinyben!

— Balrendezők nem nélkülözhetik Debrecen Cimtárát. Ára csak 6 pengő.

Sirköveket Harkányi és Fivér készít, Piac-u. 85

Saxlehner András

Hunyadi János

természetes keserűlize

a bölmüködést szabályozza, megszünteti a székrekedés kellemetlen következményeit és idejekorán használva sok komoly bajt hárít el.

Vasárnapi istentiszteletek

Istentiszteleti rend a ref. templomokban vasárnap, február hó 5-én:

Nagytemplomban d. e. 9 órákor dr. Révész Imre, d. e. 11 órákor Nagy Sándor, d. u. fél 1 órákor lev. ifj. istentisztelet: Mezey Béla. D. u. 5 órákor Módos László. — Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órákor Kardos Lajos d. u. 5 órákor Madar Zoltán. — Árpád-téri templomban d. e. 10 órákor Magyar Bertalan, d. u. 2 órákor Magyar Bertalan. — Iszapólyai templomban d. e. 10 órákor Szele György, d. u. 5 órákor Papp Imre. — Honok-kerében d. e. 10 órákor Molnár Ferenc. Kollégium-udvarban d. e. 10 órákor lev. ifj. istentisztelet: Kovács János. — Nyilas-telepen d. u. 3 órákor Némény István. Csapókerben d. u. 3 órákor Szűcs Endre. Ondód-Vedresdülön Halász András. Fancsikán Vajda László. Gerébi-telepen Márki Kálmán. Pallagon Uray Sándor. Vagonygyárban szombat d. u. 3 órákor Uray Sándor.

A római katolikus templomban:

Rendes vasárnapi szentmisere. Fél 10 órákor nagymise, utána prédikál dr. Lakatos Sándor. Utolsó mise fél 1 órákor. Délután fél 4-kor szentolvasó és litánia. A szentbeszéd: Erdőcy-Bakacs Iván mondja.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi misere. Reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8-kor diáknise, 9 órákor katonamise a római és görög katolikus katonák részére. 10 órákor nagymisét mond és prédikál Pap Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12-kor. Délután 3 órákor vecsernye.

Az evangélikus templomban

az istentiszteletet f. hó 5-én, vasárnap d. e. 10 órákor Farkas Győző lelkész tartja. (A Miatyánk IV. Legyen meg a te akaratod.)

A fekete völgyenyek, Pálfyné Gulácsy Irén, az idény legnagyobb sikerű regénye 3 kötetben 10 pengő. Kapható Antalffy József cégnél. Telefon 612.

— Lapunk Budapesten állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában VIII., Baross-tér 10.

— Debrecen Cimtára kapható minden könyvkereskedésben.

— Okvetlen ott legyen a nyomdászok álarcos bálján február 12-én, a Margit-fürdő disztermében.

Csemegekereskedők, fűszeresek valódi enyhe, prima

Juhturó és keverturó

szükségüket az Orsz. Magy. Tej-szövetkezeti Központnál, Budapest, I., Horthy M.-ut 119/121. szerezhetik be legolcsóbban!

Postai széküldés foo. foo. utánvétellel 5 kg.-os vagy nagyobb bődönben.

Képvisező:

Dr. HAVAS KALMÁN
Debrecen, József kir. heroeg-utca 17

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, újságárusnál követelje a „HÁJDUFOLD”-et!

— **Kulturdélután az Iparoskörben.** Az Iparoskörnek ma, vasárnap délután 4 órai kezdettel tartandó kulturdélutánján dr. Széky Antal orvos, egyetemi tanársegéd tart előadást az alkohol romboló hatásáról. Ezenkívül lesz még több igen érdekes szám, szavalat, zene és ének. A kulturdélutánra ezúton hívja meg nemcsak a Kör tagjait és az iparosságot, hanem az érdeklődő nagyközönséget is a Kör Elnöksége.

— **Feltöltésre alkalmas föld** (salak stb.) ingyen kapható a József kir. herceg-utca 16 számú házban.

— **Gazdasági előadás.** Vasárnap délelőtt 11 órákor Hauser János gazdasági akadémiai tanár előadást tart a Polgári- és Gazdakör helyi ségében a nemesített vetőmagvak használatának előnyei és feltételeiről. Az értékes tanulságokat ígérő előadást a gazdaközönség meleg érdeklődése előzi meg.

— **Fogászat Debrecen, Szent Anna u. 6. sz.** A fog orvoslás körébe vágó műveleteket, mint fog és gyökérhúzás, fogtömés, koronákat, hidakat stb. törött vagy régt fogszorokat használhatóvá alakít. Mérsékelt árak részletfizetésre is. Vecsey Antal áll. vizsgázott fogász.

— **Iparosoknak, kereskedőknek nélkülözhetetlen „Debrecen Teljes Cimtára.”**

— **Nyomdászok álarcos bálja** február 12-én a Margit-fürdő disztermében.

— **Zelinger Ede kamarai alelnök.** A kerületi Kereskedelmi és Iparkamara iparos alelnöki állása Dávidházy Kálmán lemondása folytán már régebben megüresedett. Január 16-án délután 5 órákor tartott ülésén a kamara iparosszakosztálya az üresedésben volt osztályelnöki, illetőleg kamarai alelnöki tisztségre egyhangulag Zelinger Ede kamarai beltagot választotta meg. A választást most a kereskedelemügyi miniszter is megerősítette.

— **Mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam.** Február 6-án, hétfőn délután 3 órákor lesz a megnyitása a M. kir. Állami Fa- és Fémipari szakiskolában (Széchenyi-utca 2.) a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara traktortanfolyamának. E mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamot a m. kir. földművelésügyi miniszternek a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott 10.358—1928. sz. alatt kelt rendeletével jóváhagyott tanterv szerint szervezte és tartja meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara. A tanfolyam tartama 15 nap, február 6—23-ig, a vizsgák február 24. és 25-én tartatnak. Az elméleti órák (összesen 60) hétköznapokon délután 3—7 óráig lesznek, míg a gyakorlati bemutatók (48 óra) délelőttönként. A tanfolyam előadói: Erdey János gazdasági akadémiai tanár és Szabó Gábor fa- és fémipari szakiskolai tanár, akiknek felügyelete alatt és vezetése mellett 3 művezető fogja a gyakorlati oktatást ellátni.

— **Rádiószok figyelme!** Magyar Rádió Újság az összes európai adóállomások részletes programjával, továbbá bel- és külföldi rádió szakkönyvek és folyóiratok kaphatók Csáthy egyetemi könyvkereskedésben, Piac u. 8. Telefon 2—96.

— **Tűkőgyártás, üvegciszolás, kirakatok tűkőzése, autók, autóbusz üvegezése** Sipkovits, Sziv-utca 15. sz. Telefon 356.

EGYESÜLETI és TÁRSADALMI HIREK

A **Debreceni Kereskedő Ifjak Dalköre** ma vasárnap délelőtt 11 órákor tartja évi rendes közgyűlését a Kereskedő Társulat disztermében, melyre az összes tagokat és érdeklődőket ez uton is meghívja. Ez alkalommal fog az elnökség beszámolni a Szent István Tápszerművek által kiírt pályázatok eredményéről, valamint a budapesti hangversenyéről. Ugyancsak ekkor alakul meg véglegesen a dalkör vegyeskara.

Dr. Jánossy Gyula előadása a „Szülők Iskolájában”. A „Szülők Iskolája” nyolcadik előadását február 7-én azaz kedden este — a város háza közgyűlési termében — tartja. Előadó: Debrecen egyik kiváló belgyógyásza **Dr. Jánossy Gyula** egyetemi tanársegéd, ki „A természet-tudományi gondolkodás és a nevelés” című tartja meg előadását. Az előadást megelőzőben a városi dalkör fog énekelni. Felhívjuk az érdeklődő szülők figyelmét e nagyértékű és tanulságos előadásra. — Beléptidij nincsen.

A **debreceni római kath. Mária Társulat** február 12-én, a római kath. reálgimnázium disztermében este 6 órai kezdettel, a templom belső renoválására, jótékony célú kulturdélután rendez kintűnő műsorral, melynek keretében fellépnek Farkas Margit és Kiss Béla a Szent László dalkör kiváló tenoristája is. Az előadás után a kath. Otthon (Ferenc József-ut 68. sz.) összes termeiben táncal és tombolával egybekötött tea estélyt rendez.

— **A siker a miénk!** A Városház étterem új zenekara tegnap este óriási sikerrel bemutatkozott. Legyen szerencsénk máma este!

Gondos szülők a Kéloszár Sogélyzó Egylet takarékperselyével lephetik meg gyermeküket. :: :: :: ::

— **Szakosztályi ülések.** A szjgyártó, kötélgyártó és bőrdandós szakosztály, valamint a szobafestő, mázó, címfestő és aranyozó, továbbá a kéményseprő szakosztály ma, vasárnap délelőtt pontosan 10 órai kezdettel tartják tisztújító közgyűléseiket az Ipartestületben.

— **A képesített ácsmesterek** 8-án, sezdán délután 5 órákor tartják évi rendes közgyűlésüket az Ipartestület helyiségében.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árból pedig 10 százalék engedményt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

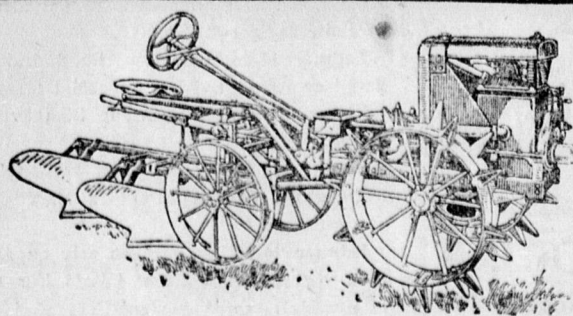
Mindenféle nyomtatványokat olcsón és izlésesen készít a

MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ-VALLALAT R.-T.

PIAC-UTCA 59. DEBRECEN. TELEFON 3—48.

KOLTSÉGVETÉSSEL SZIVESEN SZOLGÁLUNK

A tények beszélnek!

Centaur traktor

szánt, vet, boronál, kapál, arat, csépel, darál vontat.

A Centaur traktort nemcsak a kisgazda, hanem a nagybirtokos is előnyösen használhatja fel birtokán, mert a Centaur traktor beszerzési ára olcsó, üzemanyag fogyasztása csekély, de a teljesítménye nagy, munkája pontos, gyors és eredményes

Ára: 3.600 pengő.

Bemutatja és mindennemű felvilágosítással szolgál:

TALAJMŰVELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V. Alkotmány-u. 25. Telefon: T. 291—94. A Bates Steel Mulo (az acél öszvér) és Centaur traktorok vezérképviselete

— **Makacs székrekedés,** vastagbél katarus, vértolódás, puffadás. — aranyeres csomók, csipőfájás eseteinél a természetes „Ferenc József keserűvíz” reggel és este egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferenc József víz** még ingerlékeny belső betegeknél is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Rádió-műsor.** Február 5. Vasárnap. Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Ravasz László püspök prédikál. 11.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Szimfonikus zenei hangverseny a Zeneművészeti Főiskola kupolaterméből. Vezetni: Csenger Ernő karnagy, a Zeneművészeti Főiskola tanára. Közreműködik: Nedelkovich Anna hangversenyvezető és Winifred Christie zongoraművész. 3.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádió-előadása sorozata Schandl József közgaz. egyet. tanár: Az állattenyésztés tavaszi teendőiről. 4: Ritoók Emma meséiből olvas fel: Ritoók Margit. 4.45: Fontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Telesi Sándorné grófné (Szikra) felolvasása: „Az utolsó Medici”. 5.30: Előadás a Studióból. Két egyfelvonásos. I. „Két fájdalom”, dráma. Irta Coppée Ferenc. Fordította ifj. Szász Béla. Ezen előadás után a békésszentandrás rádió-kiállítás üdvözlése a Studióból. 7: A m. kir. Operaház „Aida” előadása. 10.20: Pontos időjelzés, sporteredmények. Utána: A Britannia-nagyszálló barjából Pogány Boyz jazz-band.

Hétfő. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: „Leányok iskolája”. Szederkényi Anna előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, mozik műsora. 5: Filozófiai előadás. Brandenstein Béla dr. báró, egyetemi magántanár felolvasása: „A lélek alkata”. 5.30: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye. 6.40: „Mit üzen a Rádió?”. 7.40: A Filharmóniai Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Vezetni: Dohnányi Ernő dr. elnökkarnagy. Közreműködik: Goodsen Katharina zongoraművész. 1. Boildieu: A bagdadi kalifa, megnyitó. 2. Brahms: D-moll zongoraverseny. 3. Haydn: D-dur szimfónia a kürtjellel. (Első előadás.) 4. Ravel: Spanyol rapszódia. 10: Pontos időjelzés, hírek. 10.30: Az Ostendekávéházban Vörös Feri és zenekarának hangversenye.

Külföld. Bécs (517.2 és 577) Vasárnap. D. e. 10.15: Énekkarok. 11: Szimfonikus hangverseny. D. u. 3: Auber-operaelőadás. 5.50: Kamarazene Klagenfurtból. 7.15: Kamarazene. 8.10: Vidám szindarab. Hétfő. D. u. 4.15: Hangverseny. 8.05: Szimfonikus hangverseny. Berlin (483.9) Vasárnap. D. e. 9: Reggeli ünnepség. 11.30: Matiné. D. u. 4.30: Szórakoztató zene. 8.30: Varieté. 10.30: Táncczene. Hétfő. D. u. 5: Szórakoztató hangverseny. 8. Előadó-est. 9.15: Hangverseny. 10.30: Szórakoztatózene. Boroszló (322.6) Vasárnap. D. e. 12: Hangverseny. D. u. 3.50: Filmzene. 6.30: Gramofon-zene. 8.15: Vidám előadás. 10.30: Táncczene. Hétfő. D. u. 4.30: Fesztivál. 8.10: Bécsi zene. 9.10: Hangverseny. Majna-Frankfurt (428.6) Vasárnap. D. e. 8.30: Reggeli ünnepség. 12.20: Orgona. D. u. 4.30: Kamarazene. 8.30: Hangverseny. Utána: Táncczene. Hétfő. D. u. 12.30 és 4.30: Hangverseny. 8.15: Szórakoztató hangverseny. Utána gramofonzene.

Heti befizetéses könyveoskák heti 50 fillértől a Kölosönös Segélyező Egyesületnél válthatók!

— Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak nélkülözhetetlen „Debrecen Címűtára”.

— Megbízható fat idejében ültetni — ez a sikeres gyümölcs termesztés titka. Ungváry József főiskolája Cegléd. Budapestben kizárólag Andrassy-ut 54. — Árjegyzék ingyen.

— **Meghalt Bakó Mihály, aki betegsége miatt fejbőlte magát** A tegnapi számunkban megírtuk Bakó Mihály debreceni villanyzerelő tragédiáját, aki betegsége miatt végső elkeseredésében Honthy-utca 10 sz. alatti lakásán fejbőlte magát. — A szerencsétlen ember elvesztette egyik karját és lábát és ez indította az öngyilkosságra. — Bakó Mihály szombaton délben meghalt a sebészeti klinkán.

— **A siker a miénk!** A Városház étterem új zenekara tegnap este óriási sikerrel bemutatkozott. Legyen szerencsénk máma este!

— **A Debreceni Gazdasági Egyesület választmányi ülése.** A Debreceni Gazdasági Egyesület február 5-én vasárnap délután 5 órakor a Poigári és Gazdakör helyiségében ülést tart. A tárgysorozatban szerepelnek: elnöki bejelentések, tavaszi vetőmagakció, kísérleti tér ügye, Öry Istvánnak a vásárpénztárra vonatkozó indítványa, folyó ügyek.

— **Balázs Árpád nótáestje.** Balázs Árpád március 17-én tartja nótáestjét az Arany Bika dísztermében. Ezt az istenáldotta magyar szívű poétát nem kell a debreceni közönség előtt külön ismertetni, hiszen nincsen olyan magyar ember, kinek lelkéhez az ő színes nótáinak hangjai már utat ne találtak volna. Mint minden évben, most is eljön hozzánk, hogy az ő keresetlenül kedves nótáit elmonja nekünk s hogy a fehér leányálmokat, a magyar szív csodálatos érzéseit és csonka országunk keserveit az ő igaz egyszerűségével belemuzsikálja a lelkünkbe. Jegyeket már lehet előjegyezni Antalffy József könyvkereskedésében.

— **Vallásos estély az Ispotályi templomban.** Ma, vasárnap délután öt órakor az ispotályi templomban vallásos estély lesz, melyen a gyülekezeti énekek után bibliát olvas és imádkozik: Nagy Sándor s. lelkész, prédikál: Fapp Imre vt. lelkész. Bathó: „Ima” című műveket Pelyvás Lajos ref. tanító orgonakísérete mellett énekli: özv. Ormós Béla és Ormós Jolán. Felolvasást tart: Felker János lelkész. Vargha T.: „Később értem meg ezt” kezdetű vallásos műveket saját orgonakísérete mellett énekli: Benyhe Imre org. kántor. Kádár G.: „Mindeneknek atyja” című költeményét szavalja: Tóth Ilonka. Utóimát mond Molnár Ferenc lelkész.

— **Három körzetben megnyílt a szájszél- és körmőfájás.** Miután a szájszél- és körmőfájás Debrecenben csökkent, sőt egyes körzetekben meg is szűnt, a hatóság megengedte, hogy hétfőn a sertésvásárra, kedden pedig a szarvasmarha vásárra a hasított körmű állatok felhajthatók legyenek. Az I., II. és III. állategészségügyi körzetből egyelőre még tilos a felhajtás, mert itt a szájszél- és körmőfájás még mindig uralkodik.

MŰVÉSZET

Áprily Lajos Debrecenben

Hirt adunk már arról, hogy a Csokonai Kör készül fogadni Áprily Lajost, a mai erdélyi irodalom egyik legkimagaslóbb alakját. Áprily 10-én Budapesten, a Zeneművészeti Főiskola nagytermében tart felolvasást. Onnan jön le egy napra Debrecenbe felolvasást tartani. A felolvasást este nyolc órai kezdettel tartják meg a zeneiskola hangversenytermében. Áprily saját verseiből olvas fel. Bevezető beszédet dr. Pap Károly

egyetemi tanár, a Csokonai Kör elnöke mond, míg Áprily költői egyéniségét Konez Aurélné Dóczy-intézeti igazgató méltatja. Az estély műsora még értékes zeneszámokkal bővül, melyről legközelebb már részletes tudósításban számolunk be.

A második népszerű zenei előadás. Az egyetem, a tankerületi főigazgatóság és a zenekedvelők által életre hívott népszerű zenei előadások második ciklusa ma, vasárnap délelőtt 11 órakor és délután 5 órakor lesz a Bika dísztermében, minthogy a koncertek történetében páratlan esetenként az egész hangversenyt teljes műsorral meg kell ismételnünk a jelentkezők nagyszáma miatt. Az első előadásra minden jegy még a múlt hónapban elfogyott, a második előadásra a nagyközönség számára néhány jegy a Bika halljában lesz kapható és este a pénztárnál. Az előadást dr. Lukács József nyitja meg rövid beszéddel s utána dr. Tüdös Kálmán 10 perces előadásban ösmerteti a szereplő zeneszerzőket.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Mesék az írógepről.** Mérsékelt árak. Vasárnap este béletszünet: **Mersz-e Mary?**

A zeneakadémiai gyermekszínház debreceni vendéglátéka. Lázas örömmel várja a gyermeksereg a budapesti zeneakadémiai gyermekszínház vendéglátékát. A tömeges jegyélvételből ítélve, bizonyára zsufozt házi fogja végig tapsolni Feld Irén híres gyermekszínházát, melynek debreceni előadása is telve lesz vidámbanál vidámban és szebbnél szebb meglepetésekkel. Boldogságtól sugárzik minden szülő arca, amikor gyönyörködhetik a nézőtéri gyermekek hangos kacagásában és örömben. A szombat és vasárnapi előadásokra ajánlatos jegyeiről elővételben gondoskodni. Gyerekek jók legyenek! Gyerekek ott legyenek!

A színházi iroda hírei:

Minden este béletszünetben: **Mersz-e Mary?** revü-száger. **Mersz-e Mary** összes eddigi előadásaira elővételben kapkodják el a jegyeket! Valóságos tülekedés folyt a jegyekért, a színházi pénztár képtelen volt az érdeklődők jegyigényeinek kielégítésére és esténként több százán jegy nélkül kénytelenek elmenni az előcsarnokból, mivel nem gondoskodnak idejekorán jegyeikről. A legajánlatosabb 5-6 napra előre megváltani jegyét.

Mersz-e Mary? táblás házi megpecsételték ennek a kiváló revűnek sorsát és mivel az érdeklődés nem hogy lanyhulna, de napról-napra fokozódik, az igazgatóság egyelőre nem is gondolhat arra, hogy a más darabbal megszakítsa a **Mersz-e Mary?** páratlan sikerét.

Mersz-e Mary olyan nagyszerű előadás, hogy akik Pesten látták, szintén el vannak ragadtatva a debreceni előadástól. Elek Ica, Timár Ila, Ferenczy Marian, Torma Gusztó, Rajz Jancsi, Fülöp, Antók Feri, Szirmai, Szigethy alakításai egytől-egyig briliánsak.

Mersz-e Mary? eddig zsufozt házak mellett került színre minden este! Ajánlatos, ha már a hétfői és keddi előadásokra váltja meg jegyét! Előjegyzés helyett célszerűbb az azonnali kiváltás, mivel a jegye-

Hajdusági Ruhaáruház 67. sz.

ruháink kifogástalan szabásuak

Ha jól akar öltözködni!

vásároljon nálunk
áraink meglepően olcsók

67. sz. Hajdusági Ruhaáruház

ket többszörösen tuljegyzik és ilyen esetekben a pénztár amugy is annak szolgáltatja ki a jegyeket, aki előbb jön érte.

Vasárnap délutáni előadás. Holnap, vasárnap délután fél 4 órakor: **Mesék az írógépről.** Mérsékelt árak. Mivel a Mesék az írógépről holnap délutáni előadására a jegyek jelentékeny részét már elkapták, a még fennmaradt jegyeket méltóztassék legkésőbb a mai nap folyamán a pénztárnál megváltani!

Mesék az írógépről holnap délután Timár Ila, Ferenczy Marian fellépésével.

Rajz Jancsi esténként nagy sikert arat táncosai és az összes általa betanított nagyszerű táncosokkal. (Mersz-e Mary?)

Remete Géza főrendező mintaszereplő rendezése utólérhetetlen. (Mersz-e Mary?)

Mozgósínházak közleményei:

Péntek—vasárnap.

VIGSZINHAZ

Az amerikai filmgyártás aranyéremmel kitüntetett világfilmje

A halál-légió

dráma a Keletről 14 felvonásban, a főszerepekben: RONALD COLMANN és ALICE JOYCE.

Megelőzi:

Itt van a kutya eltemetve

és

Francia saláta
bohózatok.

APOLLO

Világfilm!

Sienkiewicz regénye nyomán:

Quo vadis

újabb feldolgozásban. 2 részben 12 felvonásban. A főszerepekben: EMIL JANNINGS.

Megelőzi:

Olajkutba esett szerelem
bohózat.

URANIA

Szerelem, gyűlölet vagy halál

(Fedora)

Orosz társadalmi dráma 8 felvonásban. A főszerepekben LEE PARRY és ALFONS FRYLAND.

Megelőzi:

HARC A FÉLVEADAKKAL

(Gorillavadászat)

Ben Burbridge hatalmas expedíciós filmje 5 fejezetben

Előzetes jelentés:

Vigszínház: Közkívánatra meghosszabbítva! Az első amerikai aranyéremmel kitüntetett film: a Halállegió, dráma a távol Keletről 14 felvonásban. A főszerepekben Ronald Colman, Noah Berry és Alice Joyce. Megelőzi: Itt van a kutya eltemetve, bohózat.

Apollo: Közkívánatra meghosszabbítva! H. Sienkiewicz világhírű regénye filmen Quo Vadis, két részben 12 felvonásban, a főszerepekben Emil Jannings. Megelőzi: Olajkutba esett szerelem, bohózat.

Jönnek: Megjött a gólya, Harald Loyddal, Mary néni megifjúdása és Fortuna szekerén, James Hallal.

METEORBAN

Vasárnap:

Paradicsom

Egy nászajándék története 8 felvonásban.

Milton Sills és Betty Bronsonnal a főszerepekben.

És a fényes kísérelő műsor!

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG

Február 11-ig kell jelentkezni kedvezményes vetőmagért. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a debreceni gazdaközönség figyelmét arra, hogy eredeti nemesített árpa, zab és tengeri vetőmag, valamint lóhere, lucerna, homoki borsó és nyulzapuka vetőmag kedvezményes feltételek mellett kiutalása iránt február hó 11-ig lehet jelentkezni a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hivatalában (Hunyady-utca 5.) és a Debreceni Gazdasági Egyesületnél Piac-utca 61. szám. A jelentkezéssel egyidejűleg a következő előlegek fizetendők be: sörárpa métermázsánként 21 P, zabra métermázsánként 16 P, tengerire métermázsánként 14 P, lucernára métermázsánként 150 P, lóherére métermázsánként 110 P, nyulzapuka métermázsánként 105 P, homoki borsóra métermázsánként 20 P. Együttal az igényüket már előjegyzett gazdákat felhívja a Kamara, hogy a fenti összegeket február 11-ig szintén fizessék be, mert ellenkező esetben előjegyzésüket törölni kellene.

A TÖZSDE

A pengő Zürichben 90.90

Budapest 190.90, Berlin 124.01, New York 519.90, London 2532, Páris 20.41 és háromnegyed, Milano 27.51, Prága 15.41, Belgrád 9.14, Bukarest 3.19, Bécs 73.25, Amsterdam 209.40.

Hivatalos devizaárlományok.

Egy angol font 27.81—27.90, „belga” 79.50—79.80, cseh korona 16.89—16.97, dán korona 152.80—153.40, dinár 10.00—10.06, dollár 569.20—571.20, francia frank 22.26—23.00, hollandi forint 230.05—231.05, lengyel zloty 64.10—64.40, leu 3.47—3.52, lira 30.30—36.50, német márka 136.10—136.60, csztrák schilling 80.35—80.70, norvég korona 151.75—152.35, svájci frank 109.95—110.35, svéd korona 152.30—153.90, spanyol peseta 97.50—98.10.

— A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23—23.30, az ezüst egykoronást 0.40—0.44, a forintost 1—1.20, az ötkoronást 2—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonafőzsde.

A készárúpiacra ma is csekély forgalom alakult ki és tartott irányzat mellett az árak nem változtak. A 77 kg-os buza ára a tőzsdei elején 31.15—31.40 pengő között változott. A rozs ára 28.75 pengős áron került forgalomba.

A terménycikkre piacra ma sem volt nagyobb érdeklődés. A tengeri minőség és származás szerint 23.70—24.25 pengős áron került jegyzésre. A zab változatlanul a tegnapi áron került forgalomba és az első kötések 27.40—28 pengő között jöttek létre. Az árak változatlan maradtak.

A magpiacra, a forgalom élénkült.

Állatvásár.

A ferencvárosi nyílt sertésvásárra 1319 darab sertést hajtottak fel, amelyből 20 darab maradt eladatlannal. A zártvárosi behajtás 261 darab volt, amelyből 8 darab maradt eladatlannal. Vidékre élve elszállítottak 47 darabot. Az irányzat élénk volt, az árak változatlanok maradtak. Árak élősúly kg.-ként. Sertés 3reg Ia 1.40—1.46, IIa 1.36—1.38, fiatal nehéz 1.54—1.56, közép 1.48—1.50, kivételes 1.52, könnyű 1.34—1.40, szedett 1.44—1.46 pengő. — A borjuvásárra f. hajtottak 387 darabot. A forgalom megélénkült. Árak: borju elsőrendű 1.76—1.84, kivételesen 1.88, más árendű 1.48—1.68 pengő élősúly kg.-ként.

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető a Tüzelő- és Épületfa Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Kölcsonds Segélyező palota)

Üzletáthelyezés!

22 év óta fenálló üzletem

áthelyeztem

Darabos-u. 3. szám alá
Collégum sarokkal szemben.
Saját ház.

Zöld József

uridivat szabó.

Épület- és bútoralakítások, fournérok

BÉSZLER LAJOS-
nál Széchenyi-utca 2. szám.

PÉTERFIA UTCA

42.

Ha szép kék vagy fekete öltönyt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi

részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Zsirosszóda

szappanfőzéshez

legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében

Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

! Saját érdekében!
! győződjön meg!

M. kir. Debreceni honvéd tüzerlaktanya parancsnoksága.

Hirdetmény.

A m. kir. debreceni 6. honvéd tüzerosztály laktanyájában összegyűlemlő istállótrágya 1928. évi március hó 1 től 1929. évi február hó 28 ig terjedő időre (1 év tartamára) nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Az árverés f. évi február hó 9-én d. e. 10 órakor a tüzerosztály gazdasági hivatalának helyiségében lesz megtartva.

Esetleg még szükséges tudnivalók naponta 9 órától 13 óráig a fenti gazdasági hivatalban megtudhatók. Debrecen, 1928. évi január 26-án.

A m. kir. debreceni honvéd tüzerlaktanya parancsnoksága.

Bergmann őrnagy laktanyabarancsnok h.

Mindenféle bel- és külföldi

szén, kokszt, tojásbrikett, tüzifa

bűkk és tölgy osontőzárak minőségben Retorta bűkkfaszen kőszénben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda
LÁNG MIKLÓS

Debrecen legrégebbi cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető. Csapó-utca 28. Telefon 4-49.

Állatbiztosítás!

biztosíthatók elhullás vagy kényszer-vágás ellen

sertéssek, lovak, szarvasmarhák, juhok, stb. vemhes anyaállatok magzatokkal együtt hátsólovak, luxuslovak, értékes tenyészállatok (100 százalékos) kárterítéssel.

A biztosítás kiterjed a járványos betegségekre is, beleértve a sertésorvanc, sertéspestis és sertésvész, lépfene, szájszél és körömfájás stb. esetét is; lovaknál ezenkívül a használatra tartósan alkalmatlanná válás esetére is.

Állatszállítványbiztosítás, biztosítás vásárra-, vá-óhídra-hajtás, hizlalás és kiállítás tartamára.

Mercur Általános Biztosító R.-T.

Budapest, V. Tűzkör-u. 2. Tel. T. 113-06.

Száraz tüzifa

és I. o. külföldi poroszt és hazai szén

a legolcsóbb napi áron beszerezhető

B a r t h a

tüzifa, szén és építkezési anyagtelepén. Debrecen, Ispóty-u. 3/b. Telefon 7-85.

Kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a

budapesti Barta és Társa rádiós cég

helyi képviselője

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete

József kir. herceg-utca 3 szám, Telefon: 13—22.

Csak fővárosi üzletekben látható
legujabb báli különlegességek

u. m.

szines fém brokátok, georgette
velourok, velour chiffonok
nagy választékban raktárra érkeztek

BOSZNAY J. és TÁRSA

divatházába Debrecen, Kossuth-u. 5. sz.

Crepe de chinek még soha nem látott választékban

Feltűnő olcsó árak.

Fajborok saját termés

23 évi palack érett 1'80 pengő,

26 évi . . . . . 1 50 pengő,

Magasfoku borecet literenként is.

ARANY JÁNOS-UTCA 30. SZ.

KEGYES FERENC

sírkőraktár és kőfaragó üzlet Debrecen.
Minden méretű és faju sírkövekből
állandó raktár.

Bakóczy Juliánna női szabó

BATTHYÁNYI-U. 3.
Elsőrendű munka, mérsékelt árak!

BUTORSZUKSÉGLETÉT

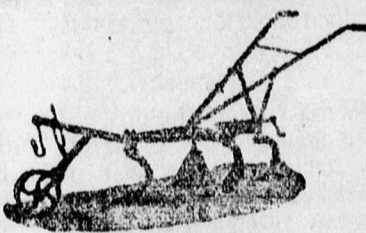
mielőtt a nagyérdemű közönség beszerezné, ne mulassza el minden
véteikényszer nélkül megtekinteni

Killer Ede butorgyáros cég Piac-u. 68. sz.

alatti dusan felszerelt raktárát, hol mindennemű butorok a leggyorsabbtól
a legfinomabb kivitelig minden igénynek megfelelően előnyös fizetési felté-
telek mellett a legolcsóbban beszerezhetők.

Bagi és társa, Kaba
gépgyára és hengermalma

Telefon: 5. — Sürgőnycim: BAGI, KABA. — Alapítva 1897. évben.

**SZÁLLIT mindenféle gazdasági gépeket,
javított rend kapálókelei a legletter
szertől osaváros jellebbek,
átalakít magánjáróká, kórt gépa-
katos, vase szterga yos, rézön ó, ka-
zan és autogénhegesztő munkakat,
malomhengerek csiszol-
lását és rovátkolását.**

Kutfurási vállalata

teljes szavatossággal készít új ártezi kutakat bár-
mely mélységre végez próbái furásokat és elapított
ártezi kutak rendbehozását. „Casse” traktorkok képviselete.

2/25 HP **NSU** AUTOMOBILOK
250, 500 CM³ MOTORHERÉKPÁROK

a legmegbízhatóbbak!

PNEUMATIK ÁRUSÍTÓ RT.

Budapest, Andrásy-ut 27. Tel. T. 134-78.

VIDÉKI ALKÉPVISELETKIADÓK!

Kántor Ernő és Társa

Vásárháza-épület. Telefon: 1657.

áruházának különlegességei:

- „Frejolii” plafondra rósíthető . . . . . P 11—
  - „Wix-Wax” felálmehatatlan . . . . . P 2—
  - parl ettikrém . . . . . P 1—
  - Gyémántpor a legjobb tisztítószer.
  - „Casclin” felt és rozsa felfelt tisztítószer nyomtalanul eltüntet zsír, tinta és minden más peosétet.
  - „Arkó” butortisztító fényezett és matt butornak . . . . . P 1'40
  - Francoia Compact puder tükörrel és pamacsos . . . . . P 1—
  - „Fly-tox” poloska- és svábbogár irtó.
- Házartási, fodrászati, p. cereolkekben, kefe, eszet, játék és bórdiszműárakban
óriási választék!

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Szabó Sándor

divat- és rövidáru üzlete

Debrecen, Batthyányi-u. 4.

Feltűnően olcsó, szabott árak!

APROHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (levelezés, házasság
rovat díja kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre bekül-
deni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

- „Simon Zsuzsa” 56
- „Piros szegfű” 51
- „Barátság a télben” 55
- „Kölcsönös szimpátia” 57
- „Árvalányhaj” 53
- „Mády” 52
- „Arizona” 54
- Leányoknak, ... 59
- Szellemes 58
- Két fiatal leány 12
- Két kis leány 61
- Urileány 60
- Értesítjük 46
- „Próbaházasság” 62
- „Szökék előnyben” 63
- „Rákóczi induló” 44
- „Tavaszi 21” 42
- „Próba, szerencse” 45
- „Nemsokára nősülök” 43
- Nem vagyok barátja 47

a hosszas levelezésnek, szándékom
azonban komoly. Feleségül vennék
feltétlen urileányt, természetesen,
aki házas nevelésben részesült.
Csakis teljes névvel, címmel, rész-
letes személyleirással és fényképpel
ellátott levélre válaszolok. Diszkré-
ció becsületszóval biztosítva. Ko-
moly választ „Szeretnék boldog
lenni” jelígre a kiadóhivatalba ké-
rek. Hecc keresők levele a papir-
kosárba kerül.

Férjhez mennék,
a hangos hirdetéseknek azonban
nem vagyok barátja, tehát mind-
össze annyit kívánok megjegyezni,
hogy házasan nevelt 18 éves fél-
árva vagyok. Komoly szándéku
fiatalember levelét „Tavaszi álom”
jelígre a kiadóhivatalba kérek. 19

Édes Anyám
szeretne megnősíteni, azonban egy-
szer már voltam nős s így félek
még egyszer hozzáfogni. Ha azonban
akadna a mai modern világban hoz-
zám illő urileány, talán meggondol-
nám magam és ismét fejest ugra-
nék. Havi jövedelmem csak 240
pengő, tehát csak olyan feltétlen urileány válaszoljon, aki gondolja, hogy
ebből megélhetnék. Bizalommal
megirt levelet „Aki mer, az nyer”
jelígre a kiadóhivatalba kérek. 49

Harminchárom
éves, református, elvált tisztviselő
vagyok. Fizetésem azonban nem
olyan nagy, hogy arra megnősül-
hetnék. Feleségül venném azon há-
zasan nevelt, feltétlen urilányt,
kinek legalább annyi ingatlana van,
amelynek jövedelme felmegy havi
240-300 pengőre. Teljes disz-
kréció biztosítva. „Katica bogár”
jelígre irt levelet a kiadóhivatal
azonnal továbbít. 18

HÁZASSÁG

„Lucifer” 46

Hirdessen a Hajdúföldben!

Házasság

céljából megismerkednék 38-40 év közötti házias nővel. 49 éves özvegy férfi vagyok. Saját házam, szőlőm s némi készpénzem van. Ipari vállalat vezetője vagyok. Havi jövedelmem 400.— P. Csakis komoly szándékkal írt levelet „Közös a cél” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 17

Középkorú

özv. református intelligens férfi, többszörös háztulajdonos megnősülne, szintén vagyonos, hozzáillő jobb családból való házias nővel. Diszkrét levelet „Nagyiparos” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 39.

Jobb modoru

fiatalemberrel szeretnék megismerkedni. Választ „Vadrózsa” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 50

Harminc

éves özvegy r. kath. vallású, önálló üzlettel bíró borbélymester vagyok. Legalább kétszobás lakással s némi készpénz hozománnyal rendelkező jobb iparos vagy gazdálkodó leányát feleségül venném. Szíves megkeresést a kiadóhivatalba kérek „Ujra nőülők” jelígre. 48

Hirdetőinket kérjük,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (Levelezés, házasság egy szó hétköznap 6 fillér, vasárnap 8 fillér, vastagabb betűkből kétszeres; a legrövidebb szöveg is 60 fillér, illetve 80 fillér) szíveskedjenek beküldeni. Lehet bélyegben is.

LAKÁS**Butorozott szoba**

konyha használati kiadó. Timár-utca 25. 8. ajtó. 695.

Kiadó

két elegáns butorozott szoba fürdő és előszoba konyha és minden melékkel felszerelve február 15-re díszingvált uri családnak. Cim a kiadóban. 685.

4 szobás

lakást keresek május 1 re, lehetőleg, fürdőszobával orvosi rendelőnek Péterfia vagy a Piac-utcai részen. — Cim a kiadóban

Májusra

borospincével 3, esetleg 4 szobás lakást keresek. Cim a kiadóban. 702

Díjmentesen

végzem lakása bérbeadását. Hock iroda, Szent Anna négy.

Butorozott

szoba kiadó Batthyány-utca 5. 682

Műhelynek

raktárnak nagy világos helyiség villanyal kiadó. Szent Anna-u. 6. sz. emeleten. 1016

Főbérleti lakások

kettő-, három-, négyosztásos rendes bérért kaphatók. Hock lakásiroda, Szent Anna négy. Telefon 14-76.

Kettő

vagy háromszobás lakást keresünk. Cim a kiadóban. 1013

Egyetemi

hallgató különbejárati butorozott szobát keres. Lehetőleg utcai lakásban. Cim a kiadóban.

Butorozott

szoba olcsón kiadó. Ispotály-u. 13. 1012

Kétszobás

lakást keresek, aranybérben fizetek. Parti, Hatvan-utca 58. 1010

Eladó házak:

Méltósztr-tér 13. számú 5 szobás modern családi ház 350 négyszögletes telekkel 52.000 pengő.

Központon 5 szobás parkettes modern családi ház 38.000 pengő. Hock iroda, Szent Anna négy.

Nyomdát a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval, nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóhivatal

ELADÁS**Rádió**

3 lámpás teljesen új felszereléssel, vagy anélkül eladó. Esetleg méhekért elcserélhető. Cim a kiadóban. 1014

Eladó

egy új körizsa fédereskoci fa alkatrészei kerekkel együtt. Tócskertet, István-u. 7. 697

Hadházi

óbor termelőnél olcsón eladó, Honvéd-utca 8., hátulso lakás. 1011

Mangalica

tenyészetemből, melynek alapanyaga csobaj-féle kocákból és pusztahidvégi kanokból áll 29 darab 1 éves tenyészkan és 26 darab 1 éves tenyészkoca eladó. Nagy szaporúság, gyors fejlődés, betegségekkel szemben erős ellenállóképeség, jellegzetes tulajdonságai. (Tenyészetem a Mangalica tenyésztők országos egyesületébe felvételre.) Engel László Debrecen, Werbőczy-utca 3. vagy Piac-utca 44. ékszerüzletben. 692.

Jaung lady

gives English lessons and conversaiton vith best result. Kölcsey-utca 15. 699

Varrás

fejében angol és német nyelvre oktatnék. Ajánlatot „Oktatás” jelígre kiadóba kérek. 699

GYÖKERES SZÖLŐVESZŐ garantált fajtisza, eladó. Kállósejéni Szőlőtelep Részvénytársaság, Kállósején. Szabolcs m.

Izléses

konyha-, előszoba- és leányszobabutorok mérsékelt árban. Budapest VI., Rózsa-utca 72. Asztalosárugyár.

Hálószobák

és ebédlők mérsékelt árban. Budapest, VI., Rózsa-utca 72. Asztalosárugyár.

Francia és német

órákat adok haladó és kezdő leányok részére. Cim a kiadóban.

Esküvők,

vacsorák főzését vállalom. Darabos-utca 45. szám alól lakásom át helyeztem. Szilágyiné, Szent Anna-utca 8.

Minden olvasónak saját érdeke is, ha a lapunkban hirdető cégeknél vásárol.**Előnyök:**

1. A legtöbb cégnél árkedvezményben részesül, tehát olcsóbban vásárol jó árut, ha reánk hivatkozik! 00000000
2. Azon cégeket támogatja, amelyek elsősorban a HÁJDUFÖLD-ben hirdetnek, amivel lapunkat erőssé és hírdésünket eredményessé teszi. 000000

VÁSÁRLÁSAINÁL HIVATKOZZÉK LAPUNKRA**Eladók:**

3 drb történelmi kép, 1 táborigy és üres ládák különböző nagyságban. Szoboszlói-ut. Kuhár-köz 8. 701

Üzletberendezési

tárgyak, üveges szekrények, üvegpultok, kasszapultok, kisebb-nagyobb tükrök, üvegpólcok stb. eladók. — Piac utca 44. ékszerüzletben. 681

Egy

3 lámpás hangszórós rádió eladó. Megtekinthető Teleky-utca 80. szám. 6. ajtó. 1008.

AJÁNLAT**Kitűnő**

házikoszt kapható kihordásra is. Hatvan-utca 70. 683

Házi

teendők elvégzéséért lakást adok. József kir. herceg-utca 43. Utcai lakás jobb oldal. 1001

Egyetemi hallgató

középiskolást tanításra elvállal. Csetete-u. 12. 704

Függöny,

ágyterítő himzését és összeállítását, párna montirozást, fehérnemű készítését, a legkülönlegesebb kézimunkákat jutányosan vállalom, Somossyné, Timár-u. 2. 700

Négy fogásos

uri ebédkoszt kihordásra, havi 36 pengőért kapható. Cim: Városháza trafik Piac-utca.

Karbofineum

kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Kiadó

a sertésvásár mellett hizlái részletekben is Lakás, terményraktárok, aklok, nagy göré, ami szárításra tímármesternek is alkalmas. Értekezhetni a helyszínen özv. Öry Jánosné megbizo tjánál. Horvát-u. 5. 647.

Jegyzetek,

nagyobb munkák írógépen való leírását, esetleg sokszorosítását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Elsőrendű

házikoszt, négyfogásos ebéd 80 fillérért kapható, úgy kihordásra, mint bennékezésre Csapó utca 19. szám (Knoll ház), udvaron közvetlen balra.

Költöztetések

társzekerekkel vagy zárt butorszálítókoszokban szolid árak és felelősség mellett vállal a Debreceni Angol-Magyar Szállítmányozási R.-T. Ferenc József-ut 72. (Royal szállodával szemben). Telefon 37. 1015

Kéthold

szőlő felesmunkára kiadó. Nyil-utca 31. szám. 1009

KERESLET**Jelentkezzék**

Török Bálint-utca 20. sz. alatt ki szépen és jutányosan vállalná fehérnemű, ágynemű himzését. 696.

Ügyvédi irodába

kisasszony kerestetik. — Jelentkezni délután 3 óra után dr Nagy Samu ügyvédnél Péterfia u. 2. 1017.

Amerikai íróasztalt

használt, de jó állapotban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Raktárhelyiséget

keresünk Nagyalomás közelében, csakis száraz, földszinti nagyobb helyiség érdekel. Cim a kiadóhivatalban. 706

Vincellért

keresek 2 hold szőlőhöz. Értekezhetni Kossuth-utca 9. szám. Ház-mesternél. 698

DIENES JÓZSEF

v. községi főjegyző Országos Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és biztosítási irodája Fűvészker-utca 16. — (Saját ház.) Telefon 14-98.

Eladó házak:

Központon emeletes, üzletes ház. Miklós-utcán, Simonyi-uton, Dobó 20/b, Toldi 23/b, Rigó 12/b, Beke 24, Oláh Károly 58.

Eröss Lajos 3., Fenyőfa 17, Teleki 19., Andrássy 14., Toldi 23., Német 26., Csokonai-utcán, Uj-utca 19.

Kemény 5., Keresztesi 20., Maróthy György 18., Apaffi 30., Turán András 38., Diószegi-ut 18., Nap 1., Teleki 5., Luther 18., Csonka 10., Poroszlai 35., Sámsoni-ut 9. és 19/b, Tisza István 10., Kerekes Géza 20., Budai Ézsaiás 6/a, 22/b. és 14., Nemes 15., Aczélutca 2., Rudolf 4., Mikes Kelemen 31., Diófa 18., Kurucz 110., Bezerédi 31., Móza 12., Király Ferenc 7., 46/b. és 51., Rásó Gyula 4., Dévai 11., Kiss 7., Irén 24., Fülöp 34., Olajító és Tég-lavetőben olcsó házak.

Vidéki házak:

Berettyóújfaluban üzletes ház. Tokajban ötszobás uriház. Derecske piacán nagy bérház; vásártéren vendéglő. Kaba piacán nagy vendéglő. Hajduböszörményben nagyforgalmu vendéglő.

Házhelyek:

Széchenyi-ut 8. Vénkertben, Domokos Lajos 18. Poroszlai 79., Homokkertben, Köntöskertben, Galamb-utcán, Dévai- és Rásó Gyula-utcán, továbbá Hajduszoboszlón, gyógyfürdő mellett.

Földek:

Pacon 7 és fél hold, Hajdumegyében 18 darab birtok 16-300 holdig, Fancsikán 30, Penészleken 50, Zsarolyánban 50 holdas tanyás birtokok.

Szöllők:

Martinkán. Boeskey-kertben, Köntöskertben, Ujkertben, Hajdubagason, Poroszlai-uton és Homokkertben.

Lakás:

Belvárosban és kertben négyszobás, kétszobás és egyszobás lakások.

Ipartelep:

Wesselényi-tér 7. alatt börgyár.

Hizláló:

Vágóhid mellett, lakással.

Üzletek:

Jómeneteli vendéglők Debrecenben, Hajduszoboszlón, Kabán, Derecskén, Hajduböszörményben. Csapó-utcán hentesüzlet.

Pénzkecsont

ajánlok ingatlan bekebelezésre, olcsó kamatra.

Parcellázásokat

elvállalok.

Biztosítások

irodám utján a legelőnyösebben köthetők.

Keresek

eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.

Dienes, Fűvészker-utca 16. szám.

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPJA

Hogyan fegyverkezik a szovjet

A vörös militarizmus és végcéljai

I.

POLITIKAI FELFOGÁS A HADSEREG HIVATÁSÁRÓL.

Mialatt a Népszövetség a leszerelésről tárgyal, addig az U. R. S. S. (Egyesült Szovjet Államok) hatványozott mértékben fegyverkeznek szüntelenül. E katonapolitikai tanulmányok célja a fegyverkezés és az avval kapcsolatos politikai konsteláció nagyvonalú ismertetése.

1925 augusztus 17-i beszédjében Frunze hadügyi népbiztos a katonapolitikai szovjet akadémián ezt mondotta:

„Hadseregünk nagyobbodik és erősödik, amíg ellenségeink legjobb esetben az eddigi erőkereteket tartják fenn. Ezért ránk nézve minden év nyereséget jelent.

Nemsokára erősebbek leszünk bármely kapitalista államnál.”

Lenin utóda, Rykow, 1925 november 4-én az ugyanezen Frunze halála alkalmából összegyűlt katonai előkelőségek előtt így nyilatkozott: „Ne felejtsek el, hogy feladatunk a kommunizmus nemzetközivé tétele. Vörös hadseregünk a Komintern előőrse. Ha megjött a pillanat, ez a sereg megkezdí győzelmének sorozatát, amely korszakot fog jelenteni a történelemben. Ezt a szempontot sohasem veszítsék el szem elől és gondoljanak Danton tanácsára:

gyűlölet! gyűlölet! és ismét gyűlölet!

Minden erőnkkel elősegíteni fogjuk a világ kommunizmusának hatalmas es vegso diadalmát. Az óriási vörös hadsereg a maga fegyverzettségében es fegyverkeztségében első vegrehajtója lesz Lenin politikai testamentumának.”

Nem könnyű dolog a vörös hadsereg vonatkozó fontos adatok birtokába jutni. Az U. R. S. S. törvényei szerint katonai jellegű egyszerű értesítések továbbítása — halálbüntetés jár. A sajtó sem közölheti az idevonatkozó dolgokat úgy, ahogy szeretne. (Utóbbi információkat tevénytartással vesszük, mert tudjuk, hogy a sajtó az egész világon számba nem jövő kivétellel a nemzetközi kommunizmus szolgálatában áll. (Igy pl. a Népszövetség kiadásában megjelenő L'Annuaire militaire (1927.) a világ összes hadseregeire vonatkozólag (áll. tologi) nem állott kello anyag rendelkezésére.

VÉDKÖTELEZETTSÉG.

Hogy a hadsereg kerete aránylag olesón, minél nagyobbra legyen emelhető, az U. R. S. S. álló hadsereget ujoncozás után dupla létszámra akarja emelni. Jelenleg

562.000 emberre tehető az aktív kombantánsok száma.

A katonai szolgálat minden nem proletárra nézve kötelezővé lett. A vonalkatonák csak a munkások osztályából ujoncozhatók. A burzsuák köréből viszont csak katonai munkás minőségében hívhatók be az ujoncok.

A katonai keretezés alapja nagyjában:

Általános katonai kiképzés a 19 és 20 évesekre. A tényleges szolgálat a 21 és 25 évesekre. A tartalékban való két turnus szolgálat a 26—40 életévig.

A katonai előkiképzés kiterjed 842.000 emberre és 4500 kiképzési centumban folyik. Tíz hétig tart, csak egyes igen távol fekvő tartományokban hat hétig.

Az ötévi tényleges szolgálatról megjegyezzük:

Az álló hadsereg kb. 270.000 ujoncot képez ki évenként. Ez az emberanyag tényleg két évet szolgál csak és a három fennmaradó év folyamán hívják be ismétlő tanfolyamra. A fiottánál ezzel szemben a szolgálati idő négy év, megszakítás nélkül.

A megszervezett új területiális csapatok több, mint 600.000 ujoncot képeznek ki évenként. Az ezen kontingensbe eső legénység az első évben három hónapot szolgál, kettőt a másodikban és egyet a fennmaradó három évben. Tehát nem számítva a katonai előkiképzést, ez a legénység 8 effektív kiképző tanfolyamon megy keresztül: vagyis majdnem annyira, mint az álló hadsereg elsőosztályu ujoncai.

A tartalékosokat két csoportban hívják be három-három hónapra fegyverszolgálatra.

Ha elfogadjuk ezt a sémát, világos, hogy az U. R. S. S. ily módon

évenként 870.000 katonát képez ki.

Ha tehát a 22 tekintetbe jövő év folyamán korosztályait összegezzük, a végeredmény kb.

15 millió harc képzett emberre tehető.

A katonai kincstár 1922—1923. évi összköltségvetése 244 millió aranyrubel volt. Ezzel szemben az 1926—1927. évi költségvetés 720 millió aranyrubelre rugott, holott ebben az összegben a közismert nagy kiterjedésű laktanyák és orosz katonavárosok fenntartásának költségvetése nem foglaltatik benne.

AZ ANYAGI HARC ELŐFELTÉTELEI

A vörös hadsereg ma már nem áll

rögtönzött bandákból, mint annak idején a forradalom után. A hadsereget modern katonai eszközzé fejlesztették. Nemsok a nagy háborúra van előkészítve, hanem a gerilla és bandaharcok kisebb méretű, de annál véresebb akcióra is.

A hadsereg fegyverzete aránylag jóninőségű. Szakoldalról csak az aknavetők és tüzelővegek aránylag csekély számát kifogásolják. Ugyanez vonatkozik a légi járművekre és léggömbökre. Nagyjában véve a vörös csapatok nincsenek túldotálva anyagi felszereléssel ellentétben a nagy nyugati hadseregekkel. A vörös sereg ennél fogva mozgékonyabbnak minősíthető.

Hiányos még a hadsereg élelmezési előkészítése, valamint a löszerek kello mennyiségbeni előállításának biztosítása háboru esetére. Viszont tény az, hogy a katonai üzemek a forradalom óta újja szerveztettek és lényegesen többet produkálnak, mint a többi ipari ágak.

Külföldi mérnökök és szakemberek segítségével tekintélyes új katonai üzemek állnak a mérges gázok előállításának szolgálatában. A repülőgépgyártás főleg német közreműködés segítségével az utóbbi időben már igen elismerésre méltó hadi típusokat tudott előállítani.

TÖMEG LOVASSÁG. — LOVASI-TOIT MŰSZAKI CSAPATOK.

A vöröshadsereg szervezetére vonatkozólag két körülmény rendkívül meglepő. Mindenütt a világon a lovaság létjogosultságát, mint modern harceszközt, végérvényesen kétségbevonják. Ezzel szemben feltűnő az orosz hadsereg óriási dotált-sága lovasággal. A lovas csapatok mind az álló hadsereg kötelékébe tartoznak.

A l'Etoile rouge katonai szaklap 1925 februárjában ezt így magyarázza: „A modern polgári hadseregek nélkülözök a belső stabilitást és félig-meddig milícia rendszeren nyugosznak. Igy nagyon előnyös működési terület adódik nagy lovas tömegek raidjeinek (nagy lovas tömegek meglepetésszerű akciója) az ellenség szárnyán és mögöttés vonalaiban. A

megingott ellenségnek lovashadstekkel való hátbatámadása nagy politikai és katonai előnyöket jelenthet.”

Igy a vörös lovaság rendkívüli aktivitásánál és nagy tömegénél fogva tényleg jelenthet veszélyt.

A második dolog az, hogy a lovaság a lehető legnagyobb mértékben dotálódik tüzerésséggel és műszaki csapatokkal. Az utóbbiak természetesen lovasítva vannak. Ezáltal a lovaság egész függetlenül operálhat a gyalogságtól és a nagy mozgó háborut önállóan is keresztül vezet-heti.

KIKÉPZÉS. — HADIJÁTÉK.

A tisztek és legénység kiképzése kizárólag az állandó támadás szellemében folyik. Ugy látszik, Nagy Frigyes és Napoleon, Moltke és Scherwin módszerei beválnak, mert a támadó, offenzív szellemet az orosz hadvezetőség is predominánsnak tartja a vörös csapatok részére. A taktikai megbeszélések és csapatkiképző témák és feladatok elsősorban támadó jellegű operációkkal foglalkoznak, rajtaütésszerű támadásokkal, meglepő éjjeli akciókkal, utcai és gerilla harcokkal.

A vezérkar nagyszabásu hadijátékai előszeretettel forradalmosított ellenséges országok katonai megtámadását tűzik ki feladatul. Fontos és jellemző, hogy a vezérkar nagy súlyt helyez a katonai operációknak a kommunista propagandával leendő teljes összhangzásba való hozatalára. A vezérkari tiszteknek találó bírálatot kell mondaniok politikai, forradalmi és egyéb ad hoc helyzetekre vonatkozólag. Ezt tudni épügy kötelességük, mint a katonai csapatok szakszerű vezénylését. Át vannak hatva attól, hogy minden politikai ténykedés és árnyalat akció semmivé lesz: a katonai követelmények és azok könyörtelen végrehajtása marad az egyetemes vörös hatalom kizárólagos feladata.

A VÖRÖS KATONA ESZMÉNYEI

Minden más hadseregben a haza iránti szeretet vezérli a katonát, hogy szükség esetén az életét is feláldozza hazájáért, valamint katonaság nemzeti jelvények alatt vonul csatába. De nem így a vörös hadseregben.

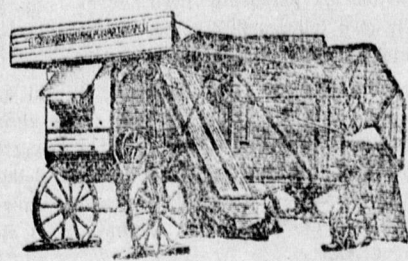
A vörös katonát nem a hazaszeretet vezényli, hanem a burzsoázia elleni gyűlölet

és az, hogy ezt az osztályt legvadabb ellenségnek tekintve, tönkretegy. Vörös zászlaja nem a nemzeti zászló, hanem a nemzetközi forradalom jelvénye: a hozzá fűződő eszmények egy örök vértengerben merülnek ki. Minden esetre tény, hogy a katonai szolgálat legszigorubban áll a kommunista propaganda életbentartásával. A hadvezetőségnek az a meggyőződése, hogy utóbbinak döntő befolyása lesz háboru esetén. **NŐK FEGYVERSZOLGÁLATBAN**
Még a nők is jogosítva vannak békeidőben katonai szolgálatot teljesíteni. Ez azonban csak önkéntes jelentkezés alapján történhetett eddig. A csekély számú jelentkezőket Vorosihilofi hadügyi népbiztos háboru esetére természetesen nem találta elegendőnek. E véleményét kifejezésre is juttatta, mondván: „A nők éppugy készüljenek fel a hábo-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR Rt.

BUDAPEST VI. VÁCI UT 19.

uj szerkezetű cséplőgépei a legjobbak,

mert acélkeretekes
mert eredeti svéd kettőssoru, önbeálló golyós csapágyal bírnak
mert tisztító felületeik rendkívül nagyra méretezettek.
mert legtekéletesebb cséplési eredményt szolgáltatják.
mert könnyű súlyuknál fogva bármely traktorhoz alkalmazhatók.

Kerületi képviselőt:

Hungária Üzemfelsz. és Árukeresk. Rt.

Debrecen, Hunyadi-utca 11. sz.

rura, mint a férfiak. Tanulják meg a lövegverek kezelését... mert a jövő háború az osztályok élet-harca lesz, dolgozók harca a lusta paraziták ellen, ahol minden erőre szükség lesz... és nagyszámban lesznek e döntésnél ott a nők is, akik az első sorokban fognak küzdeni, vállalva a férfiakkal."

Háboru esetére a U. R. S. S. törvényes uton gondoskodott arról, hogy

az összes nők katonai szolgálatára behívhatók legyenek.

Soha a világ egyetlen országában a militarizálásnak ilyen esetére nem volt példa.

(Folytatjuk.)

A kereszt

Emlékezés a sóvidéki székely lázadásra

Durva káromkodások röpködtek a szürke levegőben, mely mint a szégyen ködfátyola takarta a kislel. Másfelől csend volt, a félelem és a derékban tört remények nagy csendje. A tavaszi eső lassan szitálni kezdett, a borongó felhők szinte rákönyököltek az alig zsendülni kezdő vetésekre a hegyeken. A Hargita el-takarta arcát s tán ő is bus könnyeket hullatott a csendes magányba. A piac környékén egy csapat rosszul öltözött katonák heverészett, apró mokány lovaikkal mellett. Vadul nótáztak s pálinkás jókedvükben néha táncra kerekedtek: öröm kiáltásuk össze vegyült a káromkodó és durva kacajjal. Nekik örömműp volt. Győztek.

... A szabad székely fejek pedig busan hajlottak le s halkán elsírták a tavaszi ködben nagy bánatukat... Elvesztett hazánk... minden elveszett. A durva mámor öröm hangjai pedig ott zengtek a tavaszi éjben, mint a vészharang.

Az erdőkre is ráfeküdt az éj, mint hatalmas árnyak fekete palástjai vonultak észak felé a szürke fellegek. A Juhod is félve csobogott le a kövöken és mégis mintha sietett volna, menekülni... menekülni innen. A part mellett meg-megzörrent a haraszt, egy árnyék kuszott előre a nedves avaron, néha meglapulva a sötétlő kövek mellett...

— Ki az? — szólalt meg egyszer egy hang az éjben.

— Én vagyok! — felelt az előre kuszó s most gyors mozdulattal a bokrok mögé került.

Ott feküdtek most mind a ketten a földön, mintegy meglepődve a gyors találkozás miatt. Végre Bokor Jóska kezdte el a szót.

— Eljöttem, mert már mindenütt keresnek. Szabadságunk végleg elveszett s téged, mint mindennek vezetőjét halálra ítélte az oláh. Apánkat elhurcolták s a durva öklök útjesei nyomán hatalmas kékfoltok vannak arcán. Elaggott teste megtört a véres sulya alatt s még hulltak rá a sulyos puskagyakütései, midőn véreben fetrengve elterült előttük...

Nem birta tovább, szemébe könny szokott s mint drága gyöngyszem futott le arcán... a szabadság fájdalmas könnye.

— Te, Pista! — folytatta kis vártatva — néked már feleséged van s két kis gyermeked. Reád most a halál vár, én egyedül vagyok, reményem elveszett. Én jelentkezem helyetted s te addig menekülsz.

Pista nem felelt, szívében régi emlékek szakadtak fel, maga előtt látta kis fia gügyögő ajkát, szinte érezte az ölelő karokat... ölelésre tárta ki a karját s a két testvér zokogva borult egymásra... úgy sirtak.

Másnap recsegő kürtszó verte fel a falu csendjét, a részeg katonák dideregve rázkódtak meg a reggeli levegőtől s félénken tekintettek szét. A kutyák is ijedten ugrottak ki a kapuk alól, szőrüket felborzolva rohantak a csapat felé, mely büszkén

lépegetett. Most érkezett meg az erdőből e csapat s közepén ott hozták az útesektől már kéklő arcú, lehajtott fejű Bokor Jóska. Megadta magát... Mikor a piachoz értek, kezére láncokat raktak, még egyszer oldalba vágták a puskaggyal, úgy, hogy eszméletlenül rogyott le a rölhögő tömeg közé.

A hadi törvényszék hamar ítélkezett, az ítélet is egyhangú volt. Halál. Mikor tudtára adták, egykedvűen hallgatta, hisz neki a halál már szabadság volt.

A pap borzongva adta föl az utolsó vacsorát, keze megremegett, néhány vigasztaló szót sugott fülébe az elveszett székely szabadságról, a szétfoszlott végső erőlködésről, a jövő remény hajnalától, de másik pillanatban már közéjük ütött az ör durva puskaggya, földre verve a serleget, melyből mint vastag fényosztor ömlött ki a bor.

Aztán megindult a menet, a rongyos bakkancsok vígan dagasztottak a friss feketé sárban. A falu népe

már ott volt a temető felett, a vad katonák gummibotokkal hajtották ki a rabot, hogy elretentő példát mutassanak a nyakas székelyeknek.

A csapat pedig haladt fel a hegyre, elől vándorzogott Bokor Jóska, kezén a láncok busan csörögtek, mintha halotti zenét sírnának. Olyan volt ez a menet, mintha a Golgotára haladna.

A temető felett egy esőverte fakereszt állott. Korhadozó dalaiba mélyen beléharapott az idők foga nyomán, melybe moha párna zöldelt. A vad poroszlók mellé állították a félholt legényt, kezéről leoldták a vasat s a még pirosuló vasvája árokba kötelek tettek. Felhúzták a keresztre. Bokor Jóska arca szinte átszellemült, — valami halálos nyugodtság volt rajta. Az égre tekintett, hol szürke felhők közt bukdácsolt a nap. Haját a tavaszi szél felborzolta...

A rongyos csapat vállához kapta a fegyvert s halált lángolt egy vezényszóra az egész. Csak egy utolsó hang hallatszott ajkáról: „Éljen a szabadság!...”

A puskaporfüst oszladozni kezdett, egy halk moraj zengett a tömeg között s a Krisztuskeresztől csepegett a vér... aszékely vér.

A nap is előbukkant felhőpalástja alól s arany glóriát szórt a mártír keresztre, melyen lehajtott fejjel, boldog mosollyal függött a székely szabadság halottja. Aztán még egyszer rácsókkalt a nap, talán ez volt a remény sugara...

Szövérdy Gyula.

Grafológia

Begónia. Nem mindig természetes. Van lelkületében hajlamosság a reális élethez. Végülénül nyílt mindenkiel szemben. Kissé körülményes, de megbízható, pontos és precíz. Nem minden dolgában kitarító. Van lelkületében némi ravaszság. Szeret parancsolni, de nem túlságosan.

Tavaszi álom. Néha kissé ingadozó jellemű, sokszor mintegy nem találja meg önmagát. Szereti a feltűnést, csinososságot. Hirtelen haragvó, de nagyon hamar békülő lélek. Szerelembe mélyülő, odaadó. Szereti a finom dolgokat. Parancsolásra törekszik, mi azonban nem minden esetben sikerül.

Szabad-e? Első pillanatra zárkózott, de utána nagyon kedves nyílt jellem. Feltűnésségre nem törekszik, de azért szereti, ha róla elismeréssel beszélnek. Logikus gondolkodása, határozott, biztos jellem. Olvasottsága széleskörű. Minden cselekedetét előre meg-gondolja. Van hajlama a művészetek iránt. Nem parancsoló.

Budai hegyek. Nyugtalan, túlfűtött, magasbatorító jellem, de sokszor tulkapásba megy. Szeret nagyon látszani, feltűnni mindenütt, ahol csak lehet. Kissé gögös. Nem teljesen határozott jellem. Tul ideálista. Nyílt és parancsoló.

Marianna. Optimista felfogású, nyílt jellem. Szeret mindenbe egyéniséget belevinni. — Közlékeny mindenkiel szemben. — Nem teljesen logikus gondolkodása. — Mikor család ér, borús gondolatok fogják el, miiken azonban hamar túleszi magát. Nem a leg-szilárdabb jellem.

Omnis. Csak néhány emberekkal szemben nyílt, parancsoló jellem. — Nem törekszik feltűnésségre. — Erős ambíció futi az érvényesülés felé. — Mélyen tud szeretni, lírai kedély. — Egyekben disztinygált, gyöngédlelkű, áldozatkész. Olvasottsága nem a legrendezettebb.

Alföldi. Szép élet felé törekvő, ideális lélek. — Biztos fellépésű, meggondolt jellem. — Ideálishoz szívósan ragaszkodik, de nem vitatkozó lélek. — Egy emléket sok ideig megőriz. — Szeretlembe belemélyülő. — Lelkületében van jó adag hiuság, mit nem is nagyon titkol.

Vonator. Jó érzéke van a reális természetű dolgokhoz. — Bár határozott jellem, önálló koncepciója kevés van. — Sok energiája van, de nem nagyon széleslátókörű. — Nyílt és jószívű ember. — Gondolkodása nem teljesen logikus. — Parancsolásra nem hajlamos. Noha hideg természetű, mégis erotikus.

Betti. Finom lelkű egyéniség, de nem teljesen tájékozott az élet tekervényes ösvényein, látja a célt, mely felé közeledni kell, de az utat, melyre rátérjen, nem tudja fel-értékelni. — Érzékeny szívére bármiféle megbántás sulyos csapásként hull. — Emberszerető, őszinte nyílt lélek. — Parancsolásra nem alkalmas.

Csókó asszony. Teljesen nyílt, mindenki-ben bizó lélek, ép ezért néha megjárja, mert kihatározza jóhiszeműségét. — Ilyenkor rövid időre zárkózott lesz. — Van lelkületében hajlama a művészetek iránt. — Ideális gondolkodása, finom lélek.

„Kicsi.” Még nem jó emberismerő, fiatalos lélek. — Az örökzöld világban él és lelkében valami finomság alakult ki. — Lírai kedély. — Szereti a finom, mélyérzésű verseket. — Hamar megsérthető, de jószívű és hamar békülő. — Kissé büszke. — Nem parancsoló.

Várom a tavaszt. Nem tud alkalmazkodni a rideg dolgokhoz, de a simulékony kiegyenlített kereső taktika nem idegen számára. — Inkább zárkózott jellemnek mondható, bár nem teljesen illik ez rá. Parancsoló. — Intelligenciája elég magas.

Dudi. Közepes műveltségű lélek, ki az életnek már sok fordulatát látta s egy kissé meg is tört. — Zárkózott. — Talán megértő lélek nélkülözése miatt, nem önti ki lelki-késértségeit. — Van benne egy kis egoizmus. — Parancsolni bár szeretne, kevés alkalma van rá.

„Elhervadt remények.” Van benne sok öntetszelgés, hiuság s evvel mintegy oltja feltűnésségi vágyát. — Ideális gondolkodása, zárkózottan nevezhető lélek. Jó ritmus ér-zéke van. — Parancsolásra nem alkalmas. — Egoista.

„Remény.” Még nincs jelleme megszilárdulva. — Néhol felületesség tűnik ki sorai-

ból. — Parancsolásra hajlamos. — Olvasottsága fogyatékos. — Hamar haragvó és békülő lélek. — Valami zárkózottság látszik írásain, de van lelkületében némifoku hiuság is, mit palástolni próbál.

ROVATVEZETŐI ÜZENETEK.

Többeknek, kiknek szelvényük vagy írásuk hiányzik, tessék pótolni, mert a sorból kimaradnak.

Grafologiai szelvény

(Név) .....

a Hajdúföld olvasója részére

Választ következő jelígre

kérem .....

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olesó szobaárainkból,

10 százalék engedményt kap, olesó éttermi árainkból. (Kitűnő házikonyha!)

5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás,

szigorú családi j líeg.

S a j á t é r d e k e

ezen előnyök felytán, hogy

okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park

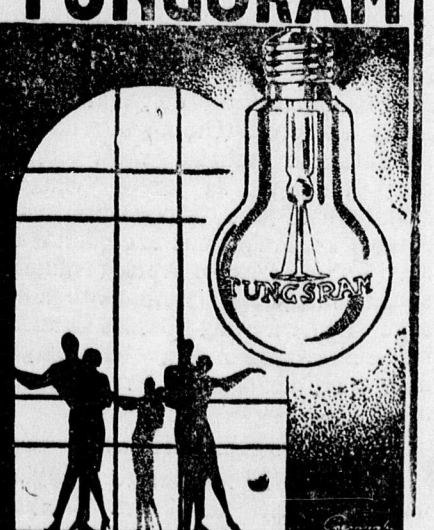
Nagyszálloda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám

A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

TUNGSRAM

Salvátor forrás!

Kollekes izá ádtó,

gyógy- és asztali víz

VESE, HOLYAG, RHEUMA

BETEGEKNEK

TERHES ÉS SZOPTATÓ-

NŐKNEK NÉLKÜLÖZ-

HETETLEN

SAVOLDÓ VASMENTES

Kapható mindenütt.